

ÅRSREDOVISNING 2019

180
år med Länsförsäkringar

Innehåll

- 4 Vd-ord
- 6 Förvaltningsberättelse
- 10 Femårsöversikt

KONCERNEN

- 11 Rapport över totalresultat
- 12 Resultatanalys
- 13 Noter till resultatanalys
- 14 Rapport över finansiell ställning
- 16 Rapport över förändringar i eget kapital
- 17 Rapport över kassaflöden

MODERBOLAGET

- 18 Resultaträkning
- 19 Rapport över totalresultat
- 20 Balansräkning
- 22 Rapport över förändringar i eget kapital
- 23 Kassaflödesanalys

NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

- 24 Not 1 Redovisningsprinciper
- 32 Not 2 Risker och riskhantering
- 39 Not 3 Premieinkomst
- 39 Not 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
- 39 Not 5 Övriga tekniska kostnader
- 40 Not 6 Försäkringssättningar
- 41 Not 7 Driftskostnader
- 42 Not 8 Kapitalavkastning
- 43 Not 9 Övriga kostnader och intäkter
- 43 Not 10 Obeskattade reserver och bokslutsdispositioner
- 43 Not 11 Skatter
- 44 Not 12 Immateriella tillgångar
- 45 Not 13 Fastigheter
- 47 Not 14 Placeringar i koncernföretag och joint venture
- 48 Not 15 Andra finansiella tillgångar och skulder
- 53 Not 16 Återförsäkrarens andel av avsättning för oreglerade skador
- 53 Not 17 Fordringar avseende direkt försäkring och övriga fordringar
- 53 Not 18 Materiella tillgångar
- 54 Not 19 Leasing
- 54 Not 20 Nyttjanderättstillgångar inklusive effekt av införande av IFRS 16 Leasingavtal
- 55 Not 21 Förutbetalda anskaffningskostnader
- 55 Not 22 Övriga förutbetalda kostnader
- 55 Not 23 Försäkringstekniska avsättningar
- 57 Not 24 Avsättning för återbäring
- 57 Not 25 Skulder avseende direkt försäkring och övriga skulder
- 57 Not 26 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
- 58 Not 27 Upplysningar om närstående
- 59 Not 28 Personal och löner
- 60 Not 29 Ersättning till ledande befattningshavare
- 62 Not 30 Ersättningspolicy
- 62 Not 31 Information angående ersättning till revisorer
- 62 Not 32 Resultat per försäkringsklass
- 63 Not 33 Tilläggsupplysningar till kassaflöden
- 63 Not 34 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och andra åtaganden
- 64 Not 35 Disposition av företagets resultat
- 64 Not 36 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut
- 64 Not 37 Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper
- 65 Underskrifter
- 66 Revisionsberättelse
- 70 Styrelse och revisorer
- 72 Bolagsstämma
- 73 Ordlista – termer inom skadeförsäkring

Rekordår trots flera stora skador

När vi blickar tillbaka på 2019 kan vi konstatera att det varit ett år där det hänt väldigt mycket i vår bransch. Ett fantastiskt börsår, vilket avspeglar sig i vår kapitalavkastning. Det som också är glädjande är att efter några år av antalsökning av inträffade skador har de under 2019 till stor del planat ut.

Det har varit ett händelserikt år för bolaget med bland annat en historiskt bra kapitalavkastning, kostsamma brandskador och en mer konkurrensutsatt bankmarknad. Vår bransch påverkas även fortsatt av ökade krav på grund av nya lagar och regelverk.

2019 var något av storskadornas år, då vi drabbats av några av de största skadorna genom tiderna. Trots detta har Länsförsäkringar Jönköping lyckats förbättra lönsamheten och stärkt vår marknadsposition. Vi är nöjda men inte klara.

Vårt bästa resultat på totalnivå

År 2018 blev resultatet i sakförsäkringsaffären negativt på grund av ett ökat antal skador och den kostnadsökning det medförde, dessutom var det ovanligt många storskador. Bolaget påbörjade ett stort arbete med att analysera sakförsäkringsaffären i syfte att vända den negativa trenden. Det tar tid för förändringar att få genomslag i denna affär, lönsamhetsarbetet är därmed långsiktigt. Redan efter ett år har vissa åtgärder gett effekt och vi ser att bolaget är på rätt väg. Trots flera stora skador och fortsatt höga skadekostnader visar sakförsäkringsaffären ett positivt resultat om nästan 27 miljoner kronor. Även om resultatet är positivt vet vi att det här är en resa som kommer ta tid och att vi fortsatt har utmaningar framför oss.

Historiskt starkt resultat för kapitalförvaltningen

De globala finansmarknaderna inledde 2019 med stor osäkerhet efter en svag avslutning föregående år. Handelskonflikten mellan USA och Kina tillsammans med tvivel kring framtida konjunktur-utveckling påverkade marknaderna inledningsvis. Med förnyat stöd från världens centralbanker utvecklades året trots allt synnerligen starkt. När 2019 slutligen sammanfattas konstateras ett historiskt starkt år för bolagets kapitalförvaltning. Bolaget är finansiellt starkt och tillsammans med en fortsatt väl balanserad syn på risk och avkastning finns förutsättningar att även fortsättningsvis leverera en god riskjusterad avkastning.

Banken klarar målet

Samtidigt som kapitalförvaltningen visar upp ett historiskt bra resultat är det också glädjande att banken utvecklats positivt. Hösten 2019 medförde utmaningar, detta då räntorna pressades till rekordlåga nivåer och konkurrensen med de stora aktörerna blev än mer påtaglig. Ränteläget till trots klarade bankaffären sitt uppsatta mål för 2019.

Fortsatt nöjda kunder

När Svensk Kvalitetsindex (SKI) presenterade sin årliga kund-nöjdhetsrankning visade den att Länsförsäkringar återigen tog flest guldmedaljer. Våra kunder är fortsatt nöjda med oss inom alla områden. Vi strävar alltid efter att vara enkla att ha och göra med, samt att ha en balans mellan det fysiska mötet och de digitala tjänsterna. Nu blir vår ambition att gå från nöjd kund till imponerad kund.

Miljonskador förhindrades av våra skadeförebyggande produkter

Ökade brandskador, både i antal och kostnad har stor påverkan på vårt resultat, utöver det stora besvär och lidande det orsakar den som drabbas. Det är ett problem och något som vi arbetar väldigt hårt med för att vända. De skadeförebyggande produkterna har förhindrat skador för över 19 miljoner kronor, vilket påvisar vikten av detta arbete.

Under året har vi utbildat över 600 nya brandsuperhjältar i Eksjö, Jönköping och Huskvarna. Syftet med detta är att öka kunskapen om bränder och brandbekämpning bland barn.

FairPay-certifiering

Under 2019 blev Länsförsäkringar Jönköping som första företag i länet "FairPay-certifierade". Detta innebär att vi inom tre år ska fördela vår sponsring jämförbart mellan killar och tjejer. Vi vet idag att 80 procent av all sponsring i samhället går till killar.

”

Vi strävar alltid efter att vara en del av ett så tryggt samhälle som möjligt.

Tommy Knutsson,
tf Verkställande direktör

Detta vill vi ändra på varför detta prioriteras högt de närmsta åren. Bolaget vill framledes kunna säga att vi ger tjejer och killar samma möjligheter och förutsättningar att idrotta.

Fortsatt stor digital utveckling

Länsförsäkringar Jönköping har kontor på 15 platser i länet, något vi är stolta över och gärna berättar för våra kunder. Vi är minst lika stolta över att vara en del av den digitala utvecklingen då vi vill göra det enkelt för våra kunder. Våra digitala tjänster utvecklas ständigt, mer och mer kan utföras digitalt för varje år som går. Samtidigt värdesätter vi det fysiska mötet och kommer göra så även framöver. Vi vill att våra kunder ska kunna välja det som passar dem bäst. Vi tror att våra kunder uppskattar båda delarna och fortsatt känner att vi är hela länets bank- och försäkringsbolag.

Intressant framtid

Vi kliver in i nästa decennium med en stark position på marknaden inom både bank och försäkring. Våra medarbetare anstränger sig varje dag för att överträffa dina förväntningar. Samtidigt är det du som kund som gör detta möjligt. Vi vill tacka dig för att du väljer oss och för att du ger oss fortsatt förtroende.

Tommy Knutsson,
tf Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Jönköping, ömsesidigt försäkringsbolag, avger härmed årsredovisning för 2019, bolagets 180:e verksamhetsår.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Jönköping (526000-5854) samt de helägda dotterbolagen Länet Förvaltning i Jönköping AB (556683-5871) och underkoncernen ELL-EFF Fastigheter. Underkoncernen består av: ELL-EFF Fastigheter AB (556599-0602) ELL-EFF Öster AB (556881-3637) ELL-EFF P-bolag AB (556888-3663) Koncernredovisning är upprättad enligt förvärvsmetoden.

Verksamhet

Bolagets verksamhet bedrivs inom Jönköpings län, förutom kommunerna Habo och Mullsjö och erbjuder privatpersoner, lantbrukare och företag ett sortiment av sak- och livförsäkringar samt kompletterande spar- och låneprodukter.

För att kunna tillmötesgå delägarnas/kundernas önskemål om ett så fullständigt skydd som möjligt, har bolaget dessutom tillhandahållit övriga former av skadeförsäkring samt personförsäkring genom förmedling till Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringar AB ägs av de lokala länsförsäkringsbolagen gemensamt.

Bolaget tillhandahåller dessutom finansiella tjänster genom avtal med Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Fondliv. Verksamheten har också omfattat mottagen återförsäkring genom att bolaget har deltagit med andelar i ett för Länsförsäkringsbolagen gemensamt återförsäkringssystem.

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Jönköping ingår som ett av 23 lokala och självständiga bolag i Länsförsäkringsgruppen. Bolagets bolagsform är ömsesidigt försäkringsbolag. Det innebär att bolaget ägs av kunderna, bolagets försäkringstagare. Dessa har inflytande på verksamheten genom 67 fullmäktigeledamöter som företrätt försäkringstagarna på bolagsstämman.

Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av nio ledamöter. Därutöver ingår två fackliga representanter. Bolagsstämman utser revisorer.

Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB med dotterbolagen Länsförsäkringar Liv AB, Länsförsäkringar Fondliv AB, Länsförsäkringar Bank AB samt Agria. Länsförsäkringar Jönköpings andel i Länsförsäkringar AB är 5,3 procent. Vidare äger de lokala Länsförsäkringsbolagen, Länsförsäkringar Liv, Länsförsäkringar Fondliv och Länsförsäkringar Sak fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB. Länsförsäkringar Jönköpings ägarandel i Humlegården Fastigheter AB är 5,2 procent.

Den interna organisationen inom Länsförsäkringar Jönköping är indelad i tre affärsområden: Bank, Försäkring och Liv, samt Skador. Inom dessa återfinns affärsstödsenheter för Sakförsäkring, Bank samt Liv och placering. Vidare finns stabsfunktioner direkt under verkställande direktör för Ekonomi och Finans, Affärsstöd och HR, Hållbarhet och Kommunikation, vd-stab, Funktion för regel- efterlevnad och Riskhanteringsfunktion samt Aktuariefunktion.

Verkställande direktör, affärsområdeschefer, chef Ekonomi och Finans, chef Affärsstöd och HR samt chef Hållbarhet och Kommunikation ingår i företagets ledningsgrupp. Kontor finns i Jönköping (huvudkontor), Nässjö, Tranås, Vetlanda samt Värnamo.

Det finns även en franchiseverksamhet kopplad till bolaget. Inom privatmarknad organiserar franchisetagarna den ombudskår som tidigare har varit knuten till Länsförsäkringar Jönköping. Inom företagsmarknad utgör franchisetagarna en egen säljkanal vid sidan av bolagets försäljning i egen regi. Ytterligare en kategori franchisetagare utgörs av Länsförsäkringar Fastighetsförmedling.

Medelantalet anställda är 229 medarbetare, vilket framgår av not 28. I samma not framgår också löner och sociala kostnader för anställd personal.

Marknadsutveckling

Bolaget behåller sin position som ledande försäkringsgivare inom såväl privat- som företags- och lantbruksmarknad i länet. Det totala beståndet både i antal försäkringar och premievolum har ökat under året, samtidigt som marknadsandelarna ökar på de flesta delmarknaderna jämfört med 2018.

Marknadsandelar, %	2019	2018
Hem	45,3	45,3
Villa/Villahem	59,8	59,9
Företag		
- Bygginstrument	64,8	65,0
- Tillverkningsindustri	65,3	64,7
- Tjänsteföretag	38,9	38,8
Motor	48,7	48,4

Tillväxten i antalet försäkringar motsvarar en beståndsökning om 3 562 försäkringar. Det totala beståndet uppgick vid utgången av 2019 till 301 294 försäkringar, varav 142 951 motorförsäkringar.

Länsförsäkringar Jönköpings försäljning av liv- och pensionsförsäkringar uppgick till en sammanlagd inbetald premie om 274 MSEK (279), varav mäklad försäljning uppgick till 68 MSEK (77). Förvaltat kapital uppgick till 8 675 MSEK (7 591).

Länsförsäkringar Jönköpings bankaffär fortsätter att växa och den sammantagna volymen har ökat till 22 448 MSEK (17 279), vilket är en ökning med 29,9 procent. Antalet kunder ökade med 6,2 procent till 43 171 kunder (40 650).

Resultat och ekonomisk ställning

Premieinkomsten totalt för såväl egen som förmedlad affär, uppgick till 1 300,6 MSEK (1 232,4).

Viktiga händelser 2019

- Bolaget gör sitt bästa resultat någonsin, före bokslutsdispositioner och återbäring.
- Bolaget lämnar återbäring med 100 miljoner kronor.
- Vi blev en av tre nominerade företag till Årets Initiativ, en utmärkelse som Jönköpings kommun delar ut till ett företag som utmärker sig genom ett gott hållbarhetsarbete.
- Vi firade 180 år med vår längsta kampanj någonsin – Långaloppet. Målet var att få våra kunder att cykla ihop 500 000 km, vilket vi slog med råge.
- Det var storskadornas år, där två av länsförsäkringsgruppens fem största skador inträffade i vårt län.
- Svenskt Kvalitetsindex placerar Länsförsäkringar på första plats i kundundersökningar avseende de mest nöjda kunderna i följande sju kategorier:
 - Bank privat
 - Bank företag
 - Fastighetsmäklare
 - Försäkring privat
 - Försäkring företag
 - Tjänstepension
 - Bilförsäkring

Premieinkomst, MSEK	2019	2018
Direkt försäkring	1 241,8	1 179,0
Mottagen försäkring	58,8	53,4
Summa	1 300,6	1 232,4

Skadeutfall

Skadekostnad brutto, inklusive skaderegleringskostnader, har i förhållande till föregående år ökat med 35 procent och beräknas uppgå till 1 263,4 MSEK (935,7), vilket motsvarar 100 procent av bolagets premieintäkt brutto. Återförsäkrars andel av skaderesultatet gör att försäkringsersättningar för egen räkning uppgår till 988,6 MSEK (935,4).

Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador resulterade i ett överskott för egen räkning om 12 MSEK.

Skadekostnader brutto, MSEK	2019	2018
Direkt försäkring	1 223,3	924,4
Mottagen återförsäkring	40,1	11,3
Summa	1 263,4	935,7

Driftskostnader

Bolagets totala driftskostnader för skadeförsäkring uppgick efter kostnadsersättningar och erhållna provisioner i förmedlad affär till 175,8 MSEK (197,5). Driftskostnaderna utgjorde därmed 14,8 procent (17,6) av bolagets premieintäkt f.e.r.

Medeltalet årsarbetare i koncernen har varit 229 under året, en ökning med 5 jämfört med föregående år.

Försäkringsrisker

En skadeförsäkringsverksamhet går ut på att överföra risk från försäkringstagaren till försäkringsgivaren. Det innebär att det finns olika risker i verksamheten, såsom premie-, reserv- och katastrofrisk. Riskerna handlar om skadornas frekvens, omfattning och värde.

Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms som väl balanserad. Den genomsnittliga skadeprocenten f.e.r., 79,7 procent under senaste femårsperioden, återspeglar bolagets försäkringsrisk.

Skadeprocenten har emellertid haft en växande trend och de två senaste åren har den motsvarat 83,5 procent i genomsnitt. Ökningen är främst relaterad till en högre frekvens, medan den genomsnittliga skadan har en måttlig förändring uppåt. Bolagets självbehåll per händelse och risk uppgick till 10,5 MSEK (10,0) för direkt affär.

Den mottagna affären innehåller huvudsakligen svensk affär från övriga länsförsäkringsbolag. Största risk i mottagen återförsäkring bedöms vara engagemanget i Nordisk kärnförsäkringspool. Maximal ansvarighet per skadehändelse uppgår för bolagets del till 1,4 miljoner euro.

Mål och principer för finansiell riskstyrning

Kärnan i bolagets försäkringsverksamhet utgörs av överföring av risk från försäkringstagarna till försäkringsgivare. Länsförsäkringar Jönköpings rörelseresultat beror både på det försäkringstekniska resultatet och på avkastningen på placeringstillgångarna. Målsättningen med Länsförsäkringar Jönköpings riskhantering är att säkerställa att en tillräcklig avkastning uppnås i förhållande till verksamhetens valda riskprofil samt att säkerställa att risker beaktas i både prissättningsbeslut och andra affärsrelaterade beslut. För att uppnå detta måste risker identifieras och följas upp på ett ändamålsenligt sätt. I not 2 beskrivs risker, exponering och dess hantering.

Andra risker

Andra risker i Länsförsäkringar Jönköpings verksamhet är de finansiella riskerna i placeringstillgångarnas värde, såsom marknads-, motparts- och likviditetsrisker. I not 2 Risker och Riskhantering beskrivs bolagets risker och hur bolaget hanterar riskerna.

Kapitalförvaltning

Länsförsäkringar Jönköpings placeringstillgångar, inklusive likvida medel, uppgick vid årets slut till 6,1 miljarder kronor (5,4) och totalavkastningen för 2019 till 687 MSEK (194) eller 12,5 procent (3,7).

De finansiella marknaderna utsattes under året för både tillväxtutmaningar som fortsatt politisk oro. Trots detta kan året sammanfattas som ett historiskt starkt börsår.

2019 inleddes med fortsatta svaghetstecken från industrin samtidigt som handelskonflikten påverkade negativt. Oaktat den trevande inledningen utvecklades riskfyllda tillgångar såsom aktier och krediter förhållandevis starkt, i viss mån som en konsekvens av den mycket svaga avslutningen 2018.

Däremot medförde oron kring konjunkturutvecklingen fallande marknadsräntor. Utvecklingen på räntemarknaden var förhållandevis dramatisk fram till och med sensommaren, där exempelvis den svenska 10-årsräntan handlades till historiskt låga -0,4 procent. Inför året fanns snarare förväntningar att den amerikanska centralbanken skulle fortsätta höjningscykeln och bidra till något stigande räntor. Istället såg konjunkturoro, handelskrig samt fortsatta inflationsbesvikelser till att centralbanker svängde tämligen kraftigt. Den expansiva penningpolitiken återupptogs då USA sänkte räntan vid tre tillfällen samtidigt som den Europeiska centralbanken började köpa obligationer igen. Med centralbankernas närvaro samtidigt som de positiva tongångarna mellan USA och Kina tilltog under hösten, stabiliserades framtidsstron och till viss del reverserade räntenedgångarna.

Trots dramatiken på räntemarknaden fortsatte riskfyllda tillgångar att utvecklas starkt under året. Exempelvis steg svenskt börsindex med omkring 30 procent och noterade historiskt höga nivåer.

Följetongen kring Storbritannien och dess utträde ur EU fortsatte under året. Landet var nära ett hårt utträde samtidigt som den något okonventionelle Boris Johnson ersatte Theresa May som premiärminister. Dock när 2019 avslutades konstateras att avtal med EU slutits och i januari 2020 genomfördes brexit.

I december 2019 meddelade Sveriges Riksbank att styrräntan höjs med 25 baspunkter till noll procent. Huruvida detta grundades utifrån marknadsförutsättningar eller med avsikt att lämna negativt territorium finns olika åsikter om. Oavsett anledning kan det konstateras att en femårig period av negativ styrränta kan läggas till handlingarna.

Givet den positiva utvecklingen för aktiemarknaden, var det aktierelaterade innehav som bidrog med den största delen av årets förvaltningsresultat. Allt från Humlegården till svenska och globala aktier utvecklades starkt och bidrog till en avkastning om 536 MSEK (33). De räntebärande tillgångarna utvecklades relativt stabilt och avkastade 25 MSEK (-9). Givet räntetillgångarnas korta duration var avkastningen relativt modest fram till och med sensommaren samtidigt som utvecklingen var positiv även under årets sista månader med stigande ränta. Avseende fastigheterna påverkade vissa projektrelaterade kostnader tillsammans med

en, relativt 2018, måttlig värdeökning att avkastningen uppgick till 2 MSEK (26). Länsförsäkringar AB utvecklades fortsatt starkt och avkastade 118 MSEK (139).

Marknadsvärdet på koncernens placeringstillgångar uppgick vid verksamhetsårets slut till 5 942,7 MSEK enligt följande struktur:

Placeringsstruktur, MSEK	2019	2018
Obligationer och räntebärande värdepapper	1 489,1	1 511,9
Aktier, svenska	3 980,5	3 276,6
Aktier i joint ventures	18,1	12,7
Förvaltningsfastigheter	453,0	437,0
Övriga lån	1,8	-
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	0,2	0,4
Summa	5 942,7	5 238,6

Till det förvaltade kapitalet kommer dessutom rörelsefastigheter om 158,0 MSEK (158,0). Bolagets likvida medel uppgick till 200,2 MSEK (211,3).

Avkastningen på bolagets placeringstillgångar, likvida medel och rörelsefastigheter fördelar sig enligt nedanstående tabell.

Direktavkastning på kapital uppgick till 33 MSEK (44). Nettovinst vid försäljning av aktier, obligationer, byggnader och mark samt derivat var 40 MSEK (29) efter avdrag för courtage. Det realiserade resultatet motsvarade 604 MSEK (125). Tillsammans gav det en totalavkastning om 12,5 procent (3,7) på ett vägt genomsnitt av placeringskapital, likvida medel och rörelsefastigheter.

Hållbarhet

Hållbarhetsrapporten innehåller hållbarhetsinformation om bolaget för att öka förståelsen för företaget och vilka konsekvenser som kommer av verksamheten. Informationen omfattar frågor rörande miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

Bolagets vision, värderingar och övergripande mål utgör grunden för bolagets hållbarhetsarbete tillsammans med de styrdokument som ska leda verksamheten.

Kapitalavkastning

	Marknadsvärde 2018-12-31 MSEK	Marknadsvärde 2018-12-31 %	Netto- placering MSEK	Värde- förändring MSEK	Marknadsvärde 2019-12-31 MSEK	Marknadsvärde 2019-12-31 %	Direkt- avkastning MSEK	Totalavkastning	
								Förvaltnings- resultat MSEK	%
Aktier och andelar	1 921	49,5%	80	506	2 507	56,1%	30	536	27,4%
Aktier i joint ventures	13	0,3%	-	5	18	0,4%	1	6	50,0%
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 512	38,9%	-35	14	1 491	33,4%	11	25	1,7%
Fastigheter	437	11,3%	5	11	453	10,1%	-9	2	0,5%
Placeringstillgångar (aktiva)	3 883	100,0%	50	536	4 469	100,0%	33	569	14,5%
Strategiska innehav	1 355		-	118	1 473		-	118	8,7%
Likvida medel	211		-11	-	200		-	-	0,0%
Summa Placeringstillgångar	5 449		39	654	6 142		33	687	12,5%

I hållbarhetsrapporten beskrivs övergripande Länsförsäkringar Jönköpings affärsmodell, tillsammans med de styrande dokumenten, hållbarhetsrisker, bolagets intressenter och fokusområden inom hållbarhet. I särskilda avsnitt följer sedan en beskrivning av koncernens arbete inom miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

Hållbarhetsrapporten redovisas separat som en egen rapport och finns tillgänglig på Länsförsäkringar Jönköpings hemsida.

Etiska regler

Från och med 2017 faller etiska regler inom ramen för Länsförsäkringar Jönköpings hållbarhetsarbete, ett arbete som redovisas i hållbarhetsrapporten.

Vår affärsverksamhet inom bank och försäkring samt kapitalförvaltning innebär att vi som anställda har ett gemensamt ansvar för människors ekonomiska trygghet. Våra kunder ska känna förtroende för hur vi hanterar och förvaltar varje enskild persons eller företags särskilda behov. De ska dessutom känna förtroende för att informationen de lämnar stannar hos oss och inte sprids vidare.

Reglerna om etik och moral omfattar därför inte bara medarbetare i Länsförsäkringar Jönköping, utan även de som inte är anställda, men säljer försäkringar på uppdrag av bolaget eller arbetar som konsult eller annars har uppdrag för Länsförsäkringar Jönköping.

Alla dagliga möten hos kunder eller på den egna arbetsplatsen innebär ett ständigt ställningstagande till hur olika frågor ska lösas. Vi måste överväga vad som händer om vi gör på det ena eller andra sättet. Ofta behöver besluten inte nödvändigtvis styras av några allmänna lagregler, utan istället av vad vi kallar för etiska regler eller rationella moralbegrepp. Utan dessa kan handlandet i praktiken bli godtyckligt.

Ersättningar och förmåner

Information om bolagets ersättningspolicy finns beskrivet i not 30. Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare redovisas i not 29.

Solvens II

Regelverket om Solvens II avser den juridiska personen Länsförsäkringar Jönköping och inte koncernen, vilket innebär att samtliga nyckeltal som redovisas avseende Solvens II härrör endast moderbolaget.

Länsförsäkringar Jönköping använder alltsedan Solvens II trädde i kraft den 1 januari 2016 standardformeln för att beräkna sitt solvenskapitalkrav.

Per 31 december 2019 uppgick solvenskapitalkravet (SCR) till 2 028 MSEK jämfört med 1 520 MSEK per 31 december 2018. Den medräkningsbara kapitalbasen uppgick till 4 108 MSEK jämfört med 3 620 MSEK per den 31 december 2018.

Resultat

Koncernens sammanlagda resultat av försäkrings- och finansrörelsen, inklusive förändringar i övervärde på tillgångar men före 2019 års återbäring, dispositioner och skatt, uppgick till 663,2 MSEK (150,7). Årets resultat efter dispositioner, skatt och återbäring uppgick till 484,6 MSEK (158,9).

Förväntad framtida utveckling

Försäkringsrörelsens bestånd förväntas öka under de kommande åren. Sakförsäkringsresultatet kommer dock tyngas ned av den utveckling som för närvarande påverkar skadekostnaden i hög grad. Åtgärder för att vända denna utveckling har haft ett stort fokus under 2019 och kommer fortsätta under 2020.

De förmedlade affärerna Bank och Liv antas ha en fortsatt god utveckling under 2020. Bankaffären har haft en positiv trend när det gäller volymtillväxt. Denna utveckling förväntas fortsätta under 2020, vilket i sin tur förväntas leda till resultatförbättringar. Den positiva utvecklingen som bolaget sett i Livaffären under de två senaste åren förväntas fortsätta under 2020.

Det kommer fortsatt att vara ett generellt tryck uppåt i kostnadsnivån till följd av investeringar i framförallt IT, men också till följd av regelverksdrivna krav på förändringar. Noggrannhet vid prissättning är en framgångsfaktor, samtidigt som fortsatta effektivitetsförbättringar är viktiga för den långsiktiga lönsamheten.

Länsförsäkringar Jönköping har en solid kapitalbas och resultatutvecklingen har varit fortsatt positiv under 2019. Inga väsentliga ändringar i bolagets riskprofil har skett. Riskhanteringen bedöms generellt som väl förankrad, baserad på en väl etablerad risktolerans, en stark riskstyrning, omfattande riskrapportering och verksamhetsuppföljning kopplat till en hög riskmedvetenhet. Länsförsäkringar Jönköping utvecklar kontinuerligt sitt riskhanteringssystem. Detta arbete baseras på interna behov samt krav från Solvens II-regelverket.

De globala finansmarknaderna erbjuder inför 2020 både möjligheter och hot. Att USA och Kina signerat ett Fas 1-avtal gällande framtida handel är positivt, samtidigt som det kommer att kräva mer förhandlingar för att ta nästa steg. Det mesta tyder dock på att nästa fas föregås av det amerikanska presidentvalet i november. Ett val där sittande president Trump förefaller att bli återvald.

En betydande osäkerhet för 2020 är utvecklingen av coronaviruset. Från de första sjukdomsrapporterna har utvecklingen eskalerat och medfört omfattande åtgärder. Osäkerhet finns kvar hur den fortsatta utvecklingen ter sig och hur detta påverkar den globala ekonomin.

Utifrån detta vidhåller Länsförsäkringar Jönköping en balanserad strategi där en gynnsam diversifiering inom och mellan tillgångsslagen även fortsättningsvis är i fokus.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämman förfogande står balanserad vinst med 1 343 010 859,26 kr samt årets nettovinst 275 505 975,91 kr.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets disponibla medel 1 618 516 835,17 kr avsätts till balanserade vinstmedel. Samtidigt föreslås att moderbolagets och koncernens resultat- och balansräkning fastställs.

Femårsöversikt

Belopp i MSEK	2019	2018	2017	2016	2015
RESULTAT, KONCERNEN					
Premieintäkter f.e.r.	1 185,4	1 119,9	1 057,6	990,4	938,4
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	11,9	14,9	11,9	22,9	8,7
Försäkringsersättningar f.e.r.	-988,6	-935,4	-823,3	-722,6	-757,5
Övriga tekniska kostnader	-6,4	-4,0	-5,9	-6,9	-2,9
Återbäring	-100,0	1,4	-46,9	-97,0	-25,0
Driftskostnader ¹⁾	-175,8	-197,5	-190,3	-155,8	-135,7
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-73,5	-0,7	3,1	31,0	26,0
Finansrörelsens resultat	642,8	172,9	367,9	355,5	224,4
Övriga kostnader och intäkter ¹⁾	-6,1	-20,1	-13,4	-45,8	-30,1
Resultat före dispositioner och skatt	563,2	152,1	357,6	340,7	220,3
ÅRETS RESULTAT	484,6	158,9	310,9	290,2	190,7
Ekonomisk ställning, koncernen					
Placeringstillgångar, verkligt värde	5 942,7	5 238,6	5 149,1	4 882,8	4 488,0
Försäkringstekniska avsättningar, före återförsäkring	2 735,7	2 483,5	2 575,5	2 431,5	2 364,9
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital inkl. uppskjuten skatt	4 250,7	3 687,7	3 544,8	3 184,8	2 842,5
Varav uppskjuten skatt	570,8	492,0	515,5	469,9	420,7
Premieinkomst f.e.r.	1 223,1	1 150,0	1 088,6	1 022,3	958,4
Konsolideringsgrad	348	321	326	312	297
Solvensrelaterade nyckeltal enligt Solvens II²⁾ moderbolaget					
Primärkapital	4 108	3 620	3 447	3 069	2 940
Tilläggskapital	-	-	-	-	-
Summa Kapitalbas	4 108	3 620	3 447	3 069	2 940
Solvenskapitalkrav	2 028	1 520	1 637	1 483	1 377
Minimikapital	507	380	409	371	344
Solvensrelaterade nyckeltal enligt tidigare regelverk³⁾ moderbolaget					
Kapitalbas	-	-	-	-	2 012
Erforderlig solvensmarginal	-	-	-	-	202
Nyckeltal försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f.e.r.	83,4	83,5	77,8	73,0	80,7
Driftskostnadsprocent	14,8	17,6	18,0	15,7	14,5
Totalkostnadsprocent	98,2	101,1	95,8	88,7	95,2
Justerad soliditet	58,7	57,2	54,4	52,7	50,7
Nyckeltal kapitalförvaltningen					
Direktavkastning	0,8	0,8	0,5	1,0	0,8
Totalavkastning	12,5	3,7	7,9	8,3	5,4
Kalkylränta	0,7	0,9	0,7	0,6	0,5

¹⁾ Driftkostnaderna respektive Övriga kostnader och intäkter har justerats för år 2017. Anledningen är att fr.o.m. år 2017 anses omstrukturingskostnader, miljö- och hållbarhetsarbete samt resultatbonus vara en del av driftkostnaderna i affärsverksamheten, varpå även år 2017 har räknats om.

²⁾ Försäkringsverksamhet är en reglerad verksamhet med nationella regler för kapitalkrav och kapitalbas. Under rubriken "Solvensrelaterade nyckeltal enligt Solvens II" visas solvenskrav och kapitalbas. Den 1 januari 2016 trädde Solvens II-direktivet i kraft. Bolaget använder sedan dess standardformeln enligt Solvens II för att beräkna solvenskapitalkraven.

³⁾ För fullständighet lämnas nyckeltal avseende kapitalbas och solvensmarginalkrav enligt tidigare principer för räkenskapsår som påbörjades 2015-01-01 och tidigare på motsvarande sätt som i årsredovisningen per 2015-12-31.

För definition av termer inom skadeförsäkring hänvisas till sid 73.

Rapport över totalresultat för koncernen

Belopp i KSEK	Not	2019	2018
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Premieintäkter f.e.r.			
- Premieinkomst	3	1 300 583	1 232 407
- Premier för avgiven återförsäkring		-77 445	-82 361
- Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-37 766	-30 154
		1 185 372	1 119 892
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen			
	4	11 925	14 879
Försäkringersättningar f.e.r.			
Utbetalda försäkringersättningar			
	6		
- Före avgiven återförsäkring		-1 149 602	-1 007 733
- Återförsäkrares andel		195 966	143 202
Förändring i avsättning för oreglerade skador f.e.r.			
- Före avgiven återförsäkring		-113 778	72 060
- Återförsäkrares andel		78 791	-142 922
		-988 623	-935 393
Driftskostnader	7	-175 751	-197 493
Övriga tekniska kostnader	5	-6 366	-4 039
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		26 557	-2 154
Återbäring	24	-100 000	1 409
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-73 443	-745
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-73 443	-745
Kapitalavkastning intäkter	8	83 824	73 610
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	8	603 506	289 417
Kapitalavkastning kostnader	8	-32 653	-10 342
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	8	-	-164 887
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-11 925	-14 879
Övriga intäkter	7, 9	135 541	124 318
Övriga kostnader	7, 9	-141 691	-144 404
RESULTAT FÖRE SKATT		563 159	152 088
Skatt	11	-78 607	6 783
ÅRETS RESULTAT		484 552	158 871
Övrigt totalresultat			
Poster som inte kan omföras till årets resultat			
- Omvärdering av rörelsefastigheter		647	8 443
- Skatt hänförlig till komponenter avseende övrigt totalresultat	11	-133	-891
Årets övrigt totalresultat		514	7 552
ÅRETS TOTALRESULTAT		485 066	166 423

Resultatanalys – koncernen

DIREKT FÖRSÄKRING AV SVENSKA RISKER

Belopp i KSEK	Not	Totalt 2019	Sjuk och olycksfall	Hem, Villa, Fritidshus	Företag, Lantbruk, Fastighet	Motor- fordon Kasko	Motor- fordon Trafik	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat									
Premieintäkter f.e.r.	A	1 185 372	59 853	223 202	362 087	328 738	158 085	1 131 965	53 407
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		11 925	257	17	37	21	7 914	8 246	3 679
Försäkringsersättningar f.e.r.	B	-988 623	-61 147	-176 889	-280 472	-284 035	-145 965	-948 508	-40 115
Driftskostnader		-175 751	-9 578	-29 960	-78 546	-29 231	-27 607	-174 922	-829
Övriga tekniska kostnader och intäkter		-6 366					-6 366	-6 366	-
Återbäring		-100 000	-	-21 720	-54 980	-14 700	-8 600	-100 000	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-73 443	-10 615	-5 350	-51 874	793	-22 539	-89 585	16 142
Avvecklingsresultat, brutto		22 319	-	4 330	-10 126	-6 595	28 392	16 001	6 318
Avvecklingsresultat, återförsäkrares andel		-9 960	-4 518	-	9 711	-	-15 153	-9 960	
Avvecklingsresultat f.e.r.		12 359	-4 518	4 330	-415	-6 595	13 239	6 041	6 318
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	23	-562 853	-30 056	-115 084	-165 851	-160 884	-80 862	-552 737	-10 116
Avsättning för oreglerade skador	23	-2 071 797	-246 600	-77 013	-340 314	-70 748	-787 208	-1 521 883	-549 914
Avsättning för återbäring	23, 24	-101 020	-	-21 982	-55 513	-14 842	-8 683	-101 020	-
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring		-2 735 670	-276 656	-214 079	-561 678	-246 474	-876 753	-2 175 640	-560 030
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	16, 23	402 932	957	173	128 430	-	273 372	402 932	-

Noter till resultatanalys

Not A

Belopp i KSEK	Totalt 2019	Sjuk och olycksfall	Hem, Villa, Fritidshus	Företag, Lantbruk, Fastighet	Motorfordon Kasko	Motorfordon Trafik	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Premieintäkter f.e.r.	1 185 372	59 853	223 202	362 087	328 738	158 085	1 131 965	53 407
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	1 300 583	64 641	235 116	430 960	339 803	171 239	1 241 759	58 824
Premier för avgiven återförsäkring	-77 445	-1 959	-5 159	-58 635	-522	-11 170	-77 445	-
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-37 766	-2 829	-6 755	-10 238	-10 543	-1 984	-32 349	-5 417

Not B

Belopp i KSEK	Totalt 2019	Sjuk och olycksfall	Hem, Villa, Fritidshus	Företag, Lantbruk, Fastighet	Motorfordon Kasko	Motorfordon Trafik	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Försäkringsersättningar f.e.r.	-988 623	-61 147	-176 889	-280 472	-284 035	-145 965	-948 508	-40 115
Utbetalda försäkringsersättningar	-953 636	-39 008	-184 478	-293 938	-266 312	-112 207	-895 943	-57 693
Före avgiven återförsäkring	-1 149 602	-39 008	-184 478	-476 745	-266 312	-125 366	-1 091 909	-57 693
Återförsäkrarens andel	195 966	-	-	182 807	-	13 159	195 966	-
Förändring i avsättning för oreglerade skador f.e.r.	-34 987	-22 139	7 589	13 466	-17 723	-33 758	-52 565	17 578
Före avgiven återförsäkring	-113 778	-17 897	7 416	-88 896	-17 723	-14 256	-131 356	17 578
Återförsäkrarens andel	78 791	-4 242	173	102 362	-	-19 502	78 791	-

Rapport över finansiell ställning – koncernen

TILLGÅNGAR

Belopp i KSEK

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Immateriella tillgångar			
Immateriella tillgångar	12	9 681	11 064
		9 681	11 064
Placeringstillgångar			
Förvaltningsfastigheter	13	453 000	437 000
Placeringar i joint venture			
Aktier i joint venture	14	18 156	12 704
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	15	3 980 483	3 276 548
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15	1 489 119	1 511 916
Övriga lån	15	1 787	
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		156	441
		5 942 701	5 238 609
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador	16, 23	402 932	324 141
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	17	351 856	338 727
Fordringar avseende återförsäkring		48 333	23 288
Övriga fordringar	17	70 149	95 615
		470 338	457 630
Andra tillgångar			
Rörelsefastigheter	13	158 000	158 000
Materiella tillgångar	18	20 213	18 625
Nyttjanderättstillgångar	20	13 321	-
Kassa och bank	15	200 230	211 340
		391 764	387 965
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	21	23 615	22 889
Upplupna ränte- och hyresintäkter		157	150
Övriga förutbetalda kostnader	22	4 036	5 833
		27 808	28 872
SUMMA TILLGÅNGAR		7 245 224	6 448 281

Rapport över finansiell ställning – koncernen

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Belopp i KSEK

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Eget kapital	Sid 16		
Reserver		54 890	54 425
Balanserad vinst inkl. årets resultat		3 624 981	3 141 297
		3 679 871	3 195 722
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	23	562 853	525 086
Oreglerade skador	23	2 071 797	1 958 019
Återbäring och rabatter	24	101 020	391
		2 735 670	2 483 496
Andra avsättningar			
Avsättning uppskjuten skatt	11	570 782	491 987
Övriga avsättningar		5 953	12 373
		576 735	504 360
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	25	178 341	176 534
Skulder avseende återförsäkring		12 425	19 699
Leasingskulder	20	12 975	-
Övriga skulder	25	15 313	44 909
		219 054	241 142
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26	33 894	23 561
		33 894	23 561
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		7 245 224	6 448 281

Upplysning om moderbolagets ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 34

Rapport över förändringar i eget kapital – koncernen

EGET KAPITAL HÄNFÖRLIGT TILL MODERBOLAGETS ÄGARE

Belopp i KSEK	Omvärderingsreserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Totalt eget kapital
Eget kapital vid ingången av 2018	47 286	2 982 013	3 029 299
Årets resultat	-	158 871	158 871
Årets övrigt totalresultat	7 552	-	7 552
Årets totalresultat	7 552	158 871	166 423
Överföring av belopp för avskrivning på omvärderingsvärde	-413	413	-
Eget kapital vid utgången av 2018	54 425	3 141 297	3 195 722
Eget kapital vid ingången av 2019	54 425	3 141 297	3 195 722
Årets resultat	-	484 552	484 552
Årets övrigt totalresultat	514	-	514
Årets totalresultat	514	484 552	485 066
Effekt av IFRS 16	-	-917	-917
Överföring av belopp för avskrivning på omvärderingsvärde	-49	49	-
Eget kapital vid utgången av 2019	54 890	3 624 981	3 679 871

Rapport över kassaflöden - koncernen

Belopp i KSEK	Not	2019-01-01 - 2019-12-31	2018-01-01 - 2018-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		563 159	152 088
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	33	-640 544	-140 758
Betald skatt		8 211	-4 165
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i tillgångar och skulder		-69 174	7 165
Förändringar i finansiella placeringstillgångar			
- aktier och andelar		-78 978	9 264
- obligationer och räntebärande värdepapper		36 520	54 550
- investering i förvaltningsfastigheter		-16 156	-20 784
- avyttring av förvaltningsfastigheter		-	23 789
- joint venture		-	-4 436
- övriga finansiella tillgångar		-1 471	-20
Förändring i försäkringsfordringar		-116 965	118 173
Förändring i övriga fordringar		16 986	-19 389
Förändring försäkringsskulder		246 707	-79 688
Förändring övriga skulder		-19 263	11 176
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-1 794	99 800
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-11 983	-7 443
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2 667	800
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-9 316	-6 643
Finansieringsverksamheten			
Amortering av lån		-	-145 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-	-145 000
Årets kassaflöde		-11 110	-51 843
Likvida medel vid årets början		211 340	263 183
Årets kassaflöde		-11 110	-51 843
Likvida medel vid årets slut		200 230	211 340

Resultaträkning - moderbolaget

Belopp i KSEK	Not	2019	2018
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Premieintäkter f.e.r.			
- Premieinkomst	3	1 300 583	1 232 407
- Premier för avgiven återförsäkring		-77 445	-82 361
- Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-37 766	-30 154
		1 185 372	1 119 892
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen			
	4	11 925	14 879
Försäkringersättningar f.e.r.			
Utbetalda försäkringersättningar	6		
- Före avgiven återförsäkring		-1 149 602	-1 007 733
- Återförsäkrares andel		195 966	143 202
Förändring i avsättning för oreglerade skador f.e.r.			
- Före avgiven återförsäkring		-113 778	72 060
- Återförsäkrares andel		78 791	-142 922
		-988 623	-935 393
Driftnkostnader	7	-185 946	-207 437
Övriga tekniska kostnader	5	-6 366	-4 039
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter		16 362	-12 098
Återbäring	24	-100 000	1 409
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-83 638	-10 689
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-83 638	-10 689
Kapitalavkastning intäkter	8	66 510	109 069
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	8	431 215	139 606
Kapitalavkastning kostnader	8	-33 496	-10 576
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	8	-1 107	-191 058
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-11 925	-14 879
Övriga intäkter	7, 9	135 541	124 318
Övriga kostnader	7, 9	-144 656	-147 675
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATT		358 444	-1 884
Bokslutsdispositioner	10	-6 685	-
RESULTAT FÖRE SKATT		351 759	-1 884
Skatt	11	-76 253	10 906
ÅRETS RESULTAT		275 506	9 022

Rapport över totalresultat för moderbolaget

Belopp i KSEK	Not	2019	2018
ÅRETS RESULTAT		275 506	9 022
Övrigt totalresultat			
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat		-	-
Skatt hänförlig till poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat		-	-
Årets övrigt totalresultat		-	-
ÅRETS TOTALRESULTAT		275 506	9 022

Balansräkning - moderbolaget

TILLGÅNGAR

Belopp i KSEK	Not	2019-12-31	2018-12-31
Immateriella tillgångar			
Immateriella tillgångar	12	9 681	11 064
		9 681	11 064
Placeringstillgångar			
Placeringar i koncernföretag			
Aktier i koncernföretag	14	160 334	159 834
Övriga koncernlån	14, 27	79 916	-
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	15	3 063 912	2 507 905
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	15	1 489 119	1 511 916
Övriga koncernlån	15	-	101 020
Övriga lån	15	1 787	-
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		156	441
		4 795 224	4 281 116
Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador	16, 23	402 932	324 141
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	17	351 856	338 727
Fordringar avseende återförsäkring		48 333	23 288
Övriga fordringar	17	68 273	97 421
		468 462	459 436
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	18	20 027	18 134
Kassa och bank	15	137 590	162 629
		157 617	180 763
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	21	23 615	22 889
Övriga förutbetalda kostnader	22	5 184	5 071
		28 799	27 960
SUMMA TILLGÅNGAR		5 862 715	5 284 480

Balansräkning - moderbolaget

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Belopp i KSEK	Not	2019-12-31	2018-12-31
Eget kapital	Sid 22		
Bundna reserver		10 971	10 971
Balanserad vinst inkl. årets resultat		1 618 517	1 343 011
		1 629 488	1 353 982
Obeskattade reserver	10	965 827	965 827
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	23	562 853	525 086
Oreglerade skador	23	2 071 797	1 958 019
Återbäring och rabatter	24	101 020	391
		2 735 670	2 483 496
Andra avsättningar			
Avsättning uppskjuten skatt	11	287 571	211 338
Övriga avsättningar		5 953	12 373
		293 524	223 711
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	25	178 341	176 534
Skulder avseende återförsäkring		12 425	19 699
Övriga skulder	25	20 416	39 445
		211 182	235 678
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26	27 024	21 786
		27 024	21 786
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		5 862 715	5 284 480

Rapport över förändringar i eget kapital – moderbolaget

	BUNDET EGET KAPITAL	FRITT EGET KAPITAL	
	Reservfond	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Totalt eget kapital
Eget kapital vid ingången av 2018	10 971	1 333 989	1 344 960
Periodens resultat, tillika årets totalresultat	-	9 022	9 022
Eget kapital vid utgången av 2018	10 971	1 343 011	1 353 982
Eget kapital vid ingången av 2019	10 971	1 343 011	1 353 982
Periodens resultat, tillika årets totalresultat		275 506	275 506
Eget kapital vid utgången av 2019	10 971	1 618 517	1 629 488

Kassaflödesanalys - moderbolaget

Belopp i KSEK	Not	2019-01-01 - 2019-12-31	2018-01-01 - 2018-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		351 759	-1 884
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	33	-465 790	-6 918
Betald skatt		-2 377	-1 384
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar i tillgångar och skulder		-116 408	-10 186
Förändringar i finansiella placeringstillgångar			
- aktier och andelar		-102 594	113
- obligationer och räntebärande värdepapper		37 141	59 320
- övriga finansiella tillgångar		-2 580	-100 020
Förändring i försäkringsfordringar		-116 965	116 071
Förändring i övriga fordringar		28 283	-16 584
Förändring försäkringsskulder		246 707	-79 688
Förändring övriga skulder		-11 414	10 337
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-37 830	-20 637
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-10 488	-7 266
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2 667	650
Investering i aktier och andelar i koncernföretag		-500	-
Erhållen återbetalning av lån till närstående		21 112	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		12 791	-6 616
Årets kassaflöde		-25 039	-27 253
Likvida medel vid årets början		162 629	189 882
Årets kassaflöde		-25 039	-27 253
Likvida medel vid årets slut		137 590	162 629

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Redovisningsprinciper

De nedanstående angivna redovisningsprinciperna har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår nedan.

Företagsinformation

Årsredovisningen avges per 31 december 2019 och avser Länsförsäkringar Jönköping, som är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte och huvudkontor i Jönköping. Bolagets organisationsnummer är 526000-5854 och postadressen är Box 623, 551 18 Jönköping.

Bolaget bildar koncern med de helägda dotterbolagen Länet Förvaltning i Jönköping AB (556683-5871) och underkoncernen ELL-EFF Fastigheter AB (556599-0602), ELL-EFF Öster AB (556881-3637) och ELL-EFF P-bolag AB (556888-3663). Postadressen till de helägda dotterbolagen är Box 623, 551 18 Jönköping.

Överensstämmelse med normgivning och lagar

Länsförsäkringar Jönköpings koncernredovisning är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS), utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa, utformade av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC), så som de antagits av EU.

Därutöver tillämpas lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12 med ändringsföreskrifter) om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernen följer Rådet för finansiell rapporterings rekommendationer RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner".

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som beskrivs i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper". Moderbolaget följer Rådet för finansiell rapporterings rekommendationer RFR 2 "Redovisning för juridiska personer".

Denna årsredovisning och koncernredovisning för Länsförsäkringar Jönköping har upprättats och godkänts för publicering av styrelsen och verkställande direktören den 27 mars 2020. Koncernens rapport över totalresultat och balansräkning samt moderbolagets resultaträkning och balansräkning kommer att föreläggas årsstämman 23 april 2020 för fastställande.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor, som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer bolagen bedriver sin verksamhet.

Samtliga belopp är, om inget annat anges, presenterade och avrundade till närmaste tusental i svenska kronor (KSEK).

Värderingsgrunder för upprättandet av redovisningen

Redovisningen baseras på historiska anskaffningsvärden med undantag för den helt dominerande delen av placeringstillgångarna, vilka redovisas till verkligt värde och med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Länsförsäkringar Jönköping har valt att tillämpa det s.k. verkligt värdealternativet i IAS 39 vid redovisning av samtliga finansiella placeringstillgångar. Det innebär att samtliga värdeförändringar ingår i redovisad kapitalavkastning i resultaträkningen. Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde med värdeförändringar i resultatet. Rörelsefastigheter redovisas till verkligt värde med omvärderingsmetod, varvid värdeförändringarna redovisas i övrigt totalresultat.

Väsentliga överväganden och bedömningar som påverkar redovisningen

För att upprätta finansiella rapporter krävs å ena sidan bedömningar vid tillämpning av redovisningsprinciper och å andra sidan uppskattningar och antaganden vid värdering av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningar och antaganden baseras på historiska erfarenheter samt andra faktorer som bedöms vara relevanta. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet och jämförs mot faktiskt utfall. I koncernen förekommer osäkerhet främst avseende värdering av fastigheter och försäkringstekniska avsättningar. En beskrivning av väsentliga uppskattningar och antaganden med uppgift om känsligheten i bedömningarna framgår av not 2 och not 37.

Ändrade redovisningsprinciper för 2019

Nedan redogörs för ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS eller andra redovisningsregler genomförda under räkenskapsåret.

IFRS 16 Leasing

IFRS 16 Leasing har från och med 1 januari 2019 ersatt IAS 17 Leasingavtal, IFRIC 4 Fastställande av huruvida ett avtal innehåller ett leasingavtal, SIC 15 Förmåner i samband med teckning av operationella leasingavtal samt SIC 27 Bedömning av den ekonomiska innebörden av transaktioner som innefattar ett leasingavtal.

Leasingavtal där koncernen är leasetagare

För koncernen som leasetagare innebär IFRS 16 att samtliga leasingavtal redovisas (med vissa undantagsregler nedan) i rapport över finansiell ställning, som nyttjanderättstillgång och leasingskuld. Nyttjanderättstillgång för rättigheten att få använda en underliggande tillgång och en leasingskuld för skyldigheten att betala framtida leasingavgifter. I rapport över totalresultat redovisas avskrivning på nyttjanderättstillgången samt räntekostnad avseende den finansiella skulden.

Identifiering av ett leasingavtal

Vid ingången av ett avtal bedömer koncernen huruvida avtalet inkluderar leasing. Ett avtal är, eller består av, leasing om avtalet medför att koncernen har en rättighet att kontrollera användningen av en identifierad tillgång under en tidsperiod i utbyte mot ersättning. Koncernen har valt att enbart identifiera leasingkomponenter i koncernens leasingavtal och inte inkludera icke-leasingkomponenter i beräkning av leasingskulden.

Värdering av leasingskulder

Leasingskulden värderas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden varför leasingbetalningar fördelas mellan amortering av leasingskulden och räntekostnad.

Leasingskulder redovisas som nuvärdet av återstående leasingavgifter i rapport över finansiell ställning och inkluderar följande leasingbetalningar:

- fasta avgifter (inklusive till sin substans fasta avgifter)
- variabla leasingavgifter som beror på ett index eller ett pris, initialt värderade med hjälp av index eller pris vid inledningsdatumet
- belopp som förväntas betalas ut av leasetagaren enligt restvärdesgarantier
- leasingbetalningar som kommer att göras under förlängningsperioder som koncernen är rimligt säker på att utnyttja

Leasingskulden omvärderas när det finns en förändring i framtida leasingbetalningar som uppstår till följd av förändring i index eller ränta, förväntade restvärdesgarantier eller om koncernen har gjort en ny bedömning om att använda en möjlighet att köpa den underliggande tillgången, förlänga eller avsluta leasingavtalet i förtid. Koncernen är exponerad för eventuella framtida öknings av rörliga leasingbetalningar baserade på ett index eller en ränta, som inte ingår i leasingskulden förrän de träder i kraft. När justeringar av leasingbetalningar baserade på ett index eller en ränta träder i kraft omvärderas leasingskulden och justeras mot nyttjanderätten.

För att beräkna leasingskulden diskonteras leasingbetalningarna med leasingavtalets implicita ränta. Om denna räntesats inte kan fastställas enkelt, vilket normalt är fallet för koncernens leasingavtal, ska leasetagarens marginella låneränta användas, vilken är räntan som den enskilda leasetagaren skulle få betala för att låna de nödvändiga medlen för att köpa en tillgång av liknande värde som nyttjanderätten i en liknande ekonomisk miljö med liknande villkor och säkerheter.

Värdering av nyttjanderättstillgångar

Nyttjanderättstillgången värderas till anskaffningsvärde och redovisas till ett belopp motsvarande det leasingskulden ursprungligen värderades till efter justering för förutbetalda leasingavgifter och initiala direkta utgifter, samt utgifter för att återställa tillgången till det skick som föreskrivs i leasingavtalets villkor.

Nyttjanderätter skrivs av linjärt i efterföljande perioder över det kortare av nyttjandeperioden och leasingperioden från inledningsdatumet. Om koncernen är rimligt säker på att utnyttja en köpoption skrivs nyttjanderätten av över den underliggande tillgångens nyttjandeperiod.

Tillämpning av undantagsregler

Koncernen har valt att i rapport över finansiell ställning inte redovisa leasingavtal för vilka den underliggande tillgången har ett mindre värde eller med en leasingperiod (inklusive förlängningsoption vilka koncernen med rimlig säkerhet kan förväntas att utnyttja) om högst 12 månader. Koncernen redovisar leasingavgifter för leasingavtal som omfattas av undantagsreglerna som en leasingkostnad linjärt över leasingperioden.

I övrigt bedöms förekomsten av leasar med en leasingperiod om högst 12 månader, så kallade korttidsleasar, inte vara väsentlig i koncernen.

Klassificering av leasingavtal

Koncernen redovisar sina leasingavtal i rapport över finansiell ställning som en nyttjanderättstillgång och en leasingskulda. Nyttjanderättstillgångar klassificeras som motsvarande underliggande tillgång skulle ha redovisats om den ägdes.

Övergång och lätttnadsregler

Vid första tillämpningen av IFRS 16 har koncernen valt att använda sig av förenklad övergångsmetod, vilket betyder att den har tillämpat IFRS 16 på alla kontrakt som har ingåtts före den 1 januari 2019 och som har identifierats som leasing enligt IAS 17 och IFRIC 4.

Leasingskulden har beräknats utifrån de avtalsvillkor som gällde vid övergångstillfället den 1 januari 2019. Den förenklade övergångsmetoden innebär vidare att inga jämförelsetal behöver räknas om. IFRS 16 har inneburit att balansomslutningen ökat för leasetagare med operationella leasar, eftersom sådana leasingavtal redovisats som tillgång och skulda.

För Länsförsäkringar Jönköpings koncernredovisning har det inneburit att redovisade tillgångar i rapport över finansiell ställning hänförliga till leasingavtal uppgår till 19 MSEK per 1 januari 2019. Åtagandet för

operationella och finansiella leasingavtal uppgick i årsredovisningen för 2018 till 36 MSEK. Skillnaden mellan åtagandet för framtida leasingavgifter och den ingående leasingskulden per 1 januari 2019 utgörs av diskonteringseffekter, nyttjande av förlängningsoptioner, korttidsavtal och leasingavtal avseende tillgångar som har ett mindre värde.

Effekten på rörelseresultat, årets resultat samt kassaflöde har för koncernen uppgått till oväsentliga belopp och har ingen betydande påverkan.

Den vägda genomsnittliga marginella låneräntan är beräknad utifrån Svensk swapräntekurva med beaktande av kontraktets löptid samt ett kreditpåslag om 100 baspunkter.

Enligt rekommendationen RFR 2 Redovisning för juridiska personer som antogs i januari 2018, så behöver IFRS 16 inte tillämpas i juridisk person. Bestämmelserna innebär att både leasetagare och leasegivare fortsätter att redovisa leasingavtal som det vore operationell leasing. Bestämmelserna motiveras av sambandet mellan redovisning och beskattning. Det innebär att för moderbolaget kommer redovisningen av leasingavgifter fortfarande redovisas i resultaträkningen som driftskostnader.

Mer information kring hur bolaget har hanterat övergången till IFRS 16 finns i not 20.

Leasingavtal där koncernen är leasegivare

Samtliga koncernens leasingavtal är operationella och leasingintäkter för dessa redovisas linjärt över leasingperioden.

För Länsförsäkringar Jönköpings koncern som leasegivare har IFRS 16 inneburit att omprövning av klassificeringen av de vidareuthyrningsavtal som finns har genomförts. Resultatet av omprövningen är att inget av avtalen har omklassificerats, vilket innebär oförändrad redovisning med tillkommande upplysningskrav.

Jämförelsetal enligt IAS 17 Leasingavtal

Koncernens redovisningsprinciper för jämförelsetal enligt IAS 17 för redovisning hos leasegivare motsvarar i all väsentlighet nuvarande redovisningsprinciper. För de leasingavtal som koncernen är leasetagare och som tidigare har bedömts som operationella leasingsavtal redovisas leasingavgifter som en leasingkostnad linjärt över leasingperioden.

Övriga ändringar

Övriga ändringar av redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS eller andra redovisningsregler som införts med tillämpning från och med 2019 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

Nya redovisningsregler, IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya internationella redovisningsstandarder, ändringar i standarder samt tolkningsuttalanden träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats.

IFRS 9 Finansiella instrument – tillämpning preliminärt 1 januari 2022

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 trädde i kraft den 1 januari 2018 men försäkringsbolag fick skjuta upp tillämpningen till den tidpunkt då IFRS 17 Försäkringsavtal börjar tillämpas.

IASB har under 2017 antagit Ändring av IFRS 4 Tillämpning av IFRS 9 Finansiella instrument med IFRS 4 Försäkringsavtal som innebär att koncernen kan skjuta på tidpunkten för första tillämpning av IFRS 9 tills IFRS 17 Försäkringsavtal börjar tillämpas. Genom att börja tillämpa IFRS 9 och IFRS 17 samtidigt kan under vissa förutsättningar åstadkommas en bättre matchning vid redovisning av ränteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtaganden hänförliga till försäkringsavtal. Förändringen av IFRS 4 har godkänts av EU.

Förändringen av IFRS 4 medger två valmöjligheter för försäkringsföretag. Alternativet "deferral approach" innebär att företag som bedriver försäkringsverksamhet och uppfyller vissa kriterier kan skjuta upp tillämpningen av IFRS 9. Det andra alternativet, "overlay approach", innebär att försäkringsföretag som enligt IFRS 9 klassificerar finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen som vid tillämpning av IAS 39 inte klassificerades till verkligt värde via resultaträkningen medges en alternativ tillämpning av IFRS 9 som möjliggör att skillnaden mellan det belopp som skulle ha redovisats i resultaträkningen enligt IFRS 9 och det belopp som skulle ha redovisats i resultaträkningen enligt IAS 39 istället redovisas i övrigt totalresultat.

Förändringen i nuvarande IFRS 4 har analyserats av bolaget för att motivera att koncernen skjuter på tillämpningen av IFRS 9 till den tidpunkt som IFRS 17 börjar tillämpas. Bolagets redovisade värde på skulder per 31 december 2017 som var hänförligt till försäkringsavtal enligt IFRS 4 var betydande och det redovisade värdet av de försäkringsrelaterade skulderna (enligt IFRS 4) uppgick till mer än 90 procent av övriga skulder motsvarande andel för koncernen var 80 procent.

Koncernen uppfyller således kriterierna för att tillämpa undantagsreglerna i IFRS 4 avseende IFRS 9 och har preliminärt valt deferral approach som alltså innebär att IFRS 9 börjar tillämpas från och med den tidpunkt som IFRS 17 börjar tillämpas. Oavsett om tillämpningen sker 2022 eller tidigare finns det vissa upplysningskrav som ska uppfyllas enligt IFRS 9 från och med 2018.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier: värdering till upplupet anskaffningsvärde, värdering till verkligt värde via övrigt totalresultat eller värdering till verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för innehav i skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en mismatch i redovisningen. Innehav i eget kapitalinstrument redovisas till verkligt värde via resultatet men får alternativt redovisas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat.

En genomgång av koncernens affärsmodell avseende förvaltningen av finansiella tillgångar har gjorts, som en del i konsekvensanalysen av IFRS 17. Resultatet av den analysen är att Länsförsäkringar Jönköping-koncernens finansiella tillgångar ska värderas till verkligt värde via resultatet.

Ifråga om fordringar införs en ny nedskrivningsmodell som innebär att förväntad förlust redovisas redan vid den initiala redovisningen. De nya reglerna om säkringsredovisning innebär bl.a. förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster.

IFRS 17 Försäkringsavtal – tillämpning preliminärt 1 januari 2022

IASB har under lång tid arbetat med utvecklingen av en ny redovisningsstandard för redovisning av försäkringsavtal (IFRS 17 tidigare kallad fas II av IFRS 4). Standarden innebär en enhetlig internationell redovisningsstandard för redovisning av försäkringsavtal. Den nya standarden

publicerades i maj 2017. EU-kommissionens rådgivande organ EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) har lyft fram flera problem som relaterar till införandet av IFRS 17, vilket resulterade i att IASB beslutade den 14 november 2018 att skjuta upp den obligatoriska tillämpningen av IFRS 17 till den 1 januari 2022. IFRS 17 träder ikraft den 1 januari 2022, förutsatt att EU antar standarden. Förtidstillämpning är tillåten, förutsatt att IFRS 9 och IFRS 15 också tillämpas.

IASB har under 2019 lämnat en lista på nio ändringsförslag. EFRAG har valt att i sitt remissvar ta upp ytterligare fyra frågor som de anser borde ha ingått i de nio ändringsförslagen. Dessa frågor avser årskohorter, ytterligare förtydliganden i övergångsreglerna, borttagandet av fordran på försäkringstagare respektive skuld till försäkringstagare i balansräkningen samt avtalsgränser inom avgiven återförsäkring. Länsförsäkringsgruppen har lämnat remissvar på EFRAGs frågor genom Svensk Försäkring.

Effekterna av införande av IFRS 17 bedöms bli omfattande jämfört med tillämpning av nuvarande IFRS 4 Försäkringsavtal. IFRS 17 innebär införande av nya värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar, ändrat premiebegrepp, ny uppställningsform i årsredovisningen av resultat- och balansräkning samt utökade notupplysningar. Ett gemensamt projekt för förstudie och implementering av IFRS 17 startades inom Länsförsäkringsgruppen under 2017, baserat på erfarenheter från Länsförsäkringar ABs förstudie som bedrivits sedan hösten 2015. Koncernen har ännu inte utfört kvantifiering av effekterna av IFRS 17.

Under 2018 gjordes en genomgång av koncernens affärsmodell avseende förvaltningen av finansiella tillgångar, som en del i konsekvensanalysen av IFRS 17. Resultatet av den analysen är att Länsförsäkringar Jönköping-koncernens finansiella tillgångar ska värderas till verkligt värde via resultatet.

Det finns ännu inga formella beslut från Finansinspektionen med avseende på tillämpning av IFRS 17 i juridisk person. Företaget bevakar utvecklingen och en konsekvensanalys avseende IFRS 17 inleddes under hösten 2017. Konsekvensanalysen drivs som ett gemensamt projekt inom Länsförsäkringsgruppen. Finansinspektionen har meddelat en preliminär tidplan för föreskriftsarbetet. Under våren 2020 kommer Finansinspektionen att bjuda in till referensgruppsmöten med branschen. Ändringsförslag till föreskrifterna planeras att gå ut på remiss under hösten 2020 och beslut om föreskrifterna väntas tas under 2021. Finansinspektionen överväger vidare att införa en tvåårig implementeringstid av föreskrifterna för juridisk person och onoterade försäkringsföretags koncernredovisningar. Föreskrifterna ska i så fall tillämpas senast för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024. Finansinspektionen kommer i samband med implementeringen av IFRS 17 att ompröva ställningstagandet om att onoterade försäkringsföretag ska tillämpa IAS-förordningen (full IFRS) i sin koncernredovisning.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget enligt IFRS 10. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar.

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Joint ventures

Joint ventures är redovisningsmässigt de företag för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt

bestämmande inflytande över ett joint ventures verksamhet och nettotillgångar. Innehav i joint ventures konsolideras med kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att det redovisade värdet på aktierna motsvaras av koncernens andel i bolagets nettotillgångar efter justering till koncernens redovisningsprinciper och inklusive eventuella koncernmässiga över och undervärden. I resultatet redovisas koncernens ägarandel av joint venture-bolagets resultat efter skatt. Erhållna utdelningar minskar investeringens redovisade värde.

Kapitalandelsmetoden tillämpas från den tidpunkt då det gemensamma bestämmande inflytandet erhålls och fram till den tidpunkt då det gemensamma bestämmande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter, kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med joint ventures elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i bolaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till koncernens funktionella valuta (SEK) till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan (SEK) till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Försäkringsavtal

I resultaträkningen sker en uppdelning i resultatet för försäkringsrörelsen mellan det tekniska resultatet och det icke-tekniska resultatet som i huvudsak är hänförligt till kapitalförvaltningen.

Posterna som ingår i det tekniska resultatet avser till övervägande del koncernens verksamhet som försäkringsgivare, d.v.s. överföring av försäkringsrisk enligt definitionen i IFRS 4 Försäkringsavtal. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal.

Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Jönköping tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga Länsförsäkringar Jönköpings försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Redovisning av försäkringsavtal

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till ej intjänade premier och kvardröjande risker i balansräkningen. Beräkning av avsättning till ej intjänade premier och kvardröjande risker sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal och utgörs i balansräkningen av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, avsättning för oreglerade skador, samt avsättning för återbäring och rabatter.

Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på redan ingångna försäkringskontrakt.

För skadeförsäkring och skadeåterförsäkring beräknas avsättningen för ej intjänade premier normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning.

Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna, ska avsättning för ej intjänade premier förstärkas med ett tillägg för kvardröjande risker. Beräkningen av avsättningen för kvardröjande risker ska även beakta ännu ej förfallen terminspremie.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till Länsförsäkringar Jönköping, så kallad IBNR-avsättning. I avsättningen för oreglerade skador ingår skadeersättningar inklusive samtliga kostnader för skadereglering.

Avsättningen för oreglerade skador för direkt skadeförsäkring och återförsäkring beräknas med hjälp av statistiska metoder eller genom individuella bedömningar av enskilda skadefall. Oftast används en kombination av de båda metoderna. Stora skador bedöms individuellt och de mindre skadorna samt tillägget för inträffade men ännu ej rapporterade skador, IBNR-avsättningen, beräknas med hjälp av statistiska metoder.

Avsättning för oreglerade skador diskonteras inte med undantag för skadelivräntor och trafikförsäkring som diskonteras.

Räntesats för diskontering av försäkringstekniska avsättningar

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 3,90 procent. För övrig försäkring används en fast räntesats, baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,00 procent (0,20), baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring används räntesats 0,40 procent (0,60), baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

Avsättning för återbäring och rabatter

Länsförsäkringar Jönköping är ett ömsesidigt, kundägt försäkringsföretag. Som sådant lämnar företaget återbäring på inbetald premie i den mån resultatet medger. Det är Länsförsäkringar Jönköpings styrelse som beslutar om återbäring ska ges, på vilka grunder och i vilken omfattning det ska ske. Styrelsens beslut ger upphov till en skuld för återbäring i företagets balansräkning under försäkringstekniska avsättningar.

Förlustprövning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna provas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsflöden.

Prognoserna över ersättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering. Om prövningen visar att de redovisade avsättningarna inte är adekvata redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iakttas i premieansvaret korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risker redovisas över resultaträkningen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader skrivs av på 12 månader.

Driftskostnader

Driftskostnader i skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat består av funktionerna anskaffning, administration samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring. Driftskostnaderna för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringsersättningar för egen räkning. Driftskostnader i den icke-tekniska redovisningen återfinns dels i kapitalförvaltningskostnader avseende finans- och fastighetsdrift och dels i övriga kostnader och intäkter avseende bank- och livaffärerna samt övrig drift.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffade skador, vare sig de är anmälda till bolaget eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnads-posten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst.

Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen under posten Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska

avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen i skadeförsäkring

Den till skadeförsäkringsrörelsen överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten för egen räkning samt genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador. För affär med kort avvecklingstid används räntan på Stibor 90 dagar och för affär med lång avvecklingstid, räntan på tioårig svensk statsobligation. Eftersom negativ ränta råder för närvarande har bolaget från och med 2018 valt att sätta en nedre gräns där lägsta nivån är 0 procent. För skadelivräntor antas den värdeförändring som sker i dess avsättningar motsvara det rimliga avkastningskrav som föreligger på finansrörelsen och bildar därmed den kapitalavkastning som överförs från finansrörelsen till försäkringsrörelsen. För perioden 2019 uppgår genomsnittet av tillämpade räntesatser till 0,7 (0,9) procent.

Realiserade och orealiserade värdeförändringar i det icke-tekniska resultatet

För finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas realiserade värdeförändringar som kapitalavkastning intäkter eller kapitalavkastning kostnader (beroende på om värdeförändringen är positiv eller negativ) i det icke-tekniska resultatet och orealiserade värdeförändringar redovisas i den icke-tekniska redovisningen som orealiserade vinster eller orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar driftsnetto (inklusive hyresintäkter) från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Hyresintäkter från förvaltningsfastigheter redovisas linjärt i resultaträkningen, baserat på villkoren i hyresavtalet. Den sammanlagda kostnaden för lämnade förmåner redovisas som en minskning av hyresintäkterna linjärt över leasingperioden. Hyresavtalen avser bostäder, industri-, kontors- och butikslokaler med löptider mellan tre månader upp till några år.

Intäkt av fastighetsförsäljningar redovisas normalt på tillträdesdagen, såvida inte risker och förmåner övergått till köparen vid ett tidigare tillfälle. Vid bedömningen av redovisningstidpunkt beaktas vad som avtalats mellan parterna beträffande risker och förmåner samt engagemang i den löpande förvaltningen.

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placerings-tillgångar. Posten omfattar kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Övriga kostnader och intäkter

Förmedling av bank- och fondtjänster

Bolaget erbjuder / förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget

ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas jämnt över den period som åtagandet uppfylls. Kostnaderna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga kostnader.

Skatter

Inkomstskatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas i övrigt totalresultat eller direkt mot eget kapital, då även den tillhörande skatteeffekten redovisas i övrigt totalresultat respektive direkt mot eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värde på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Förvaltningsfastigheter i koncernen

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Förvaltningsfastigheter innefattar byggnader, mark, markanläggningar samt fastighetsinventarier. Även fastigheter under uppförande och ombyggnation som avses användas som förvaltningsfastigheter när arbetena är färdigställda klassificeras som förvaltningsfastigheter.

Initialt redovisas förvaltningsfastigheter till anskaffningskostnad, vilket inkluderar till förvärvet direkt hänförliga utgifter. Förvaltningsfastigheter redovisas löpande, därefter värderade till aktuellt verkligt värde. Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i årets resultat. Realiserade värdeförändringar avser värdeförändringar från senaste kvartalsrapporten fram till avyttringstillfället för under perioden avyttrade fastigheter, efter hänsyn till under perioden aktiverade investeringsutgifter. Orealiserade värdeförändringar avser övriga värdeförändringar som inte härrör från förvärv eller aktiverade investeringsutgifter.

Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående, oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Extern värdering har tidigare skett årligen. Under 2019 antogs en plan där varje fastighet ska värderas externt inom en treårsperiod, där fastigheterna som inte värderas externt aktuellt år värderas internt. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna (enskilda fastigheter eller delar av beståndet) sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna i samband med kvartalsrapporteringen till Finansinspektionen. Eventuella omvärderingar av verkligt värde under löpande år sker genom en intern värdering.

Verkliga värden baseras på marknadsvärden, vilket är det bedömda

beloppet som skulle erhållas i en transaktion vid värdetidpunkten mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs efter sedvanlig marknadsföring där båda parter förutsätts ha agerat insiktsfullt, klokt och utan tvång.

Värdering till verkligt värde innefattar en sammanvägd bedömning av på marknadsanalyser omfattande hyresstudier, vakansbedömningar, ortsprisanalys av försålda jämförbara objekt samt resultatet av kassaflödesanalys och utförda avkastningsberäkningar.

Hyresintäkter och intäkter från fastighetsförsäljningar redovisas i enlighet med de principer som beskrivs tidigare under avsnittet Kapitalavkastning, intäkter.

Fastighetsförsäljningar och fastighetsköp redovisas i samband med att kontroll, risker och förmåner som förknippas med äganderätten övergår till köparen eller säljaren.

Utgifter som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras, liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att utgiften uppkommer.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dagen då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran tas upp i balansräkningen när bolaget har presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger även om faktura ännu inte mottagits.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller när bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för delar av en finansiell tillgång. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av en finansiell skuld.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto.

Koncernen har valt att redovisa finansiella instrument värderade till verkligt värde inklusive upplupen ränta.

Klassificering och värdering av finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (t.ex. courtage) för dessa instrument kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 15.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultatet

Finansiella tillgångar i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. Kategorin består av två undergrupper; finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som Länsförsäkringar Jönköping initialt har valt att placera i denna kategori enligt den så kallade Fair Value Option.

Länsförsäkringar Jönköping förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, övriga koncernlån och fastigheter) på basis av verkligt värde. Det återspeglas genom att uppföljning och utvärdering av kapitalförvaltningens verksamhet sker främst genom nyckeltalet totalavkastning, som inkluderar såväl realiserat som orealiserat resultat baserat på verkligt värde.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncern, övriga lån samt obligationer.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta. Det innebär att företaget utvärderar om det finns objektiva indikationer att låne- och kundfordringar är i behov av nedskrivning.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultatet

Finansiella skulder i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. Kategorin består av två undergrupper; finansiella skulder som innehas för handel och andra finansiella skulder som vid första redovisningstillfället har identifierats tillhöra denna kategori (Fair Value Option). I den förstnämnda undergruppen ingår derivat med negativt verkligt värde med undantag för derivat som är identifierat och effektivt säkringsinstrument i säkringsredovisning. Fair Value Option tillämpas inte för finansiella skulder som inte utgör derivat.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp.

Metoder för bedömning av verkligt värde

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen, utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner och pris på liknande instrument. Onoterade tillgångar utgörs i

balansräkningen av onoterade aktier och andelar, se not 15.

Koncernens onoterade aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta lägre värde.

Koncernens onoterade aktieinnehav i Humlegården Fastigheter AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Humlegården Fastigheter AB är ett fastighetsförvaltande bolag som varje år anlitar utomstående, oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper för värdering av fastighetsbeståndet. Eftersom marknadsvärdet på fastighetsbeståndet utgör en väsentlig del av substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde.

Värdering till verkligt värde av övriga lån och/eller koncernlån till dotterbolag sker via diskonteringsmetoden utifrån det enskilda låneavtalets villkor.

Länsförsäkringar Jönköping har ägarintresse i ett tiotal mindre onoterade bolag. Det rör sig dels om bolag med kopplingar till länsbolagsgruppen samt bolag av mer lokal karaktär. Gemensamt för dessa innehav är att det verkliga värdet sätts utifrån respektive bolags substansvärde.

Koncernens aktieinnehav i joint venture LänBo Fastigheter AB har värderats till verkligt värde i enlighet med grunderna för substansvärdering. LänBo Fastigheter AB är ett fastighetsförvaltande bolag som varje år anlitar utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper för värdering av fastighetsbeståndet. Eftersom marknadsvärdet på fastighetsbeståndet utgör en väsentlig del av substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde.

Andra tillgångar

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning.

För närvarande består immateriella tillgångar av den beståndsoverlåtelse- och samtliga öppna skador i samband med överlåtelsen av Olycksfalls- och sjukförsäkring för vuxna från Länsförsäkringar Sak AB som genomfördes 1 december 2017.

Avskrivningstiden är beräknad till 10 år, eftersom det handlar om en så kallad långsvansad försäkringsaffär. Se not 12 Immateriella tillgångar.

Rörelsefastigheter i koncernen

Rörelsefastigheter är fastigheter som stadigvarande används i verksamheten såsom kontor och tjänstebostäder. Byggnader och mark som ägs av koncernen och som används för administrativa syften redovisas till sina omvärderade belopp, vilket är det verkliga värdet efter avdrag för ackumulerade avskrivningar samt en justering för att återspegla aktuell värdering på omvärderingsdagen. Verkligt värde baseras på rådande priser på en aktiv marknad för liknande fastigheter på samma plats och i samma skick. Extern värdering har tidigare skett årligen. Under 2019 antogs en plan där varje fastighet ska värderas externt inom

en treårsperiod, där fastigheterna som inte värderas externt aktuellt är värderas intern. Värdeökningar till följd av omvärdering redovisas normalt mot omvärderingsreserv, vilket redovisas som en ökning i övrigt totalresultat och ackumuleras i omvärderingsreserven i eget kapital. Om ökningen utgör återföring av tidigare redovisad värdenedgång avseende samma tillgång redovisas ökningen som en minskad kostnad i resultaträkningen. Dock redovisas minskningen i övrigt totalresultat till den del det finns eventuellt befintligt saldo i omvärderingsreserven hänförligt till tillgången.

Rörelsefastigheter består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder där huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms vara obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar.

Följande huvudgrupper har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

Komponent	Ekonomisk livslängd	Avskrivning
(1) Mark	-	-
(2) Markanläggningar	20 år	5,0 %
(3) Byggnadsstomme	100 år	1,0 %
(4) Stomkompletteringar, innerväggar	10-50 år	2,0 -10,0 %
(5) Installationer såsom värme, el, ventilation, VVS	10-40 år	2,5 -10,0 %
(6) Ytsikt	10-40 år	2,5 -10,0 %
(7) Hyresgästanpassningar	5-10 år	10,0-20,0 %
(8) Fastighetsinventarier	5 år	20,0 %
(9) Parkeringsanläggningar	50 år	2,0 %

Tillämpade avskrivningsmetoder och tillgångarnas restvärde samt nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avgörande för bedömningen av när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyte av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall en ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet.

Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbyte.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell tillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången.

Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningsprinciper för materiella tillgångar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Koncernen tillämpar komponentavskrivning, vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen.

Beräknade nyttjandeperioder för maskiner och inventarier är 5 år.

Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

Nedskrivning av materiella tillgångar och rörelsefastigheter

Om det vid bokslutstidpunkten föreligger någon indikation på att det planmässiga värdet på en materiell tillgång är högre än dess återvinningsvärde görs en beräkning av tillgångens återvinningsvärde. Med återvinningsvärdet menas det högsta av tillgångens nettoförsäljningsvärde och dess nyttjandevärde.

Om det fastställda återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet skrivs tillgångens redovisade värde ned till återvinningsvärdet. Om det vid ett senare tillfälle fastställs ett högre värde kan en återföring av tidigare nedskrivning ske. Nedskrivningar redovisas i resultatet. Omvärderingsförluster som ryms inom tillgänglig omvärderings reserv redovisas inte som nedskrivning utan i övrigt totalresultat.

Nyttjanderättstillgångar

Nyttjanderättstillgången värderas till anskaffningsvärde och redovisas till ett belopp motsvarande det leasingkulden ursprungligen värderades till efter justering för förutbetalda leasingavgifter och initiala direkta utgifter, samt utgifter för att återställa tillgången till det skick som föreskrivs i leasingavtalets villkor.

Avskrivningsprinciper för nyttjanderättstillgångar

Nyttjanderättstillgångar skrivs av linjärt i efterföljande perioder över det kortare av nyttjandeperioden och leasingperioden från inledningsdatumet. Om koncernen är rimligt säker på att utnyttja en köpoption skrivs nyttjanderätten av över den underliggande tillgångens nyttjandeperiod.

Tillämpning av undantagsregler

Koncernen har valt att i rapport över finansiell ställning inte redovisa leasingavtal för vilka den underliggande tillgången har ett mindre värde eller med en leasingperiod (inklusive förlängningsoption vilka koncernen med rimlig säkerhet kan förväntas att utnyttja) om högst 12 månader. Koncernen redovisar leasingavgifter för leasingavtal som omfattas av undantagsreglerna som en leasingkostnad linjärt över leasingperioden.

I övrigt bedöms förekomsten av leasar med en leasingperiod om högst 12 månader, så kallade korttidsleasar, inte vara väsentlig i koncernen.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt.

Pensioner och liknande förpliktelser Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda (lön, sociala avgifter, betald semester, betald sjukfrånvaro etc.) beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. Länsförsäkringar Jönköping redovisar den förväntade kostnaden för bonusbetalningar och andra rörliga ersättningar när det finns en förpliktelse att göra sådana betalningar och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt. Avsättning görs för beräknat värde av andra ersättningar till anställda som betalas ut efter räkenskapsårets utgång, som till exempel resultatbonus och provisioner.

Förmånsbestämda pensionsplaner redovisas som avgiftsbestämda pensionsplaner

Länsförsäkringar Jönköping följer branschens pensionsöverenskommelse, den så kallade FTP-planen. Denna plan är huvudsakligen förmånsbaserad vad gäller framtida pensionsutbetalningar. FTP-planen försäkras huvudsakligen i FPK (Försäkringsbranschens Pensionskassa). Länsförsäkringar Jönköping har sin tjänstepension försäkrad i FPK.

Länsförsäkringar Jönköping saknar den information som krävs för att redovisa förmånsbestämda pensionsplaner i enlighet med IAS 19 i koncernredovisningen och redovisar därför dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda i enlighet med uttalande från rådet för finansiell rapportering UFR 10.

Eventualförpliktelser

Upplysning om eventualförpliktelser lämnas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst

bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser utom koncernens kontroll eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens.

Moderbolaget upprättar sin redovisning enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560, ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) med ändringsföreskrifter och RFR 2 Redovisning för juridiska personer utgivna av Rådet för finansiell rapportering. Moderbolaget tillämpar samtliga av EU godkända IFRS så långt detta är tillåtet inom ramen för ÅRFL, FFS 2015:12, RFR 2 och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärde-metoden. Som intäkt redovisas endast eventuellt erhållna utdelningar. Nedskrivningsbehov testas löpande.

Obeskattade reserver

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Moderbolaget har valt att redovisa koncernbidrag enligt alternativregeln i RFR 2 Redovisning för juridiska personer, dvs. att lämnat koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition i resultaträkningen.

Aktieägartillskott aktiveras i aktier och andelar, i den mån nedskrivning inte krävs.

Not 2 Risker och riskhantering

Kärnan i bolagets verksamhet utgörs av överföring av risk från försäkrings-tagarna till försäkringsgivaren, samt överföring av risk från kund till företag i de förmedlade affärerna Liv och Bank. De medel som inte används för skadeutbetalningar och omkostnader förvaltas av bolagets kapitalförvaltning. Länsförsäkringar Jönköpings rörelseresultat beror på både det försäkringstekniska resultatet, resultatet i förmedlad affär och avkastningen på placeringstillgångarna.

Risk är således en naturlig del av Länsförsäkringar Jönköpings verksamhet. En framgångsrik hantering av risk är en av de viktigaste konkurrensfaktorerna för ett försäkringsföretag. Med andra ord behöver inte risk vara något negativt, utan det är hur olika typer av risker hanteras som är det väsentliga.

Denna not beskriver bolagets riskhanteringssystem, riskhanteringsorganisation samt ger upplysningar om bolagets riskexponeringar.

Riskhanteringssystem och riskhanteringsorganisation

Länsförsäkringar Jönköpings verksamhet är förenad med risktagande, vilket medför att bolaget ska ha ett ändamålsenligt system för riskhantering och regelefterlevnad. Ett dylikt system måste, för att uppnå effektivitet, vara väl integrerat med företagsstyrningen och innehålla metoder för intern styrning och kontroll. Målet med riskhanteringssystemet är att verksamheten bedrivs med ett medvetet risktagande som aldrig äventyrar bolagets långsiktiga lönsamhet och existens. Riskhanteringssystemet stödjer bolaget i att hantera och medvetet styra de risker bolaget utsätts för, så att inga onödiga risker tas eller på något sätt uppmuntras.

För att säkerställa att risker beaktas i affärsbeslut, genomförs riskanalyser i samband med strategiskt viktiga beslut. Bolaget hanterar risktagandet genom tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer.

Länsförsäkringar Jönköpings system för riskhantering är en företags- genomgripande ansats i vilken alla risker beaktas sammantaget och i relation till varandra och samtidigt utgör en integrerad del i företagets affärsverksamhet. Styrelsen beslutar årligen om bolagets övergripande styrdokument t.ex. Riskpolicy, Placeringsriktlinjer, Riktlinje för teckning av försäkringar och Försäkringstekniska riktlinjer.

I Riskpolicyn har styrelsen beskrivit bolagets riskhanteringssystem, riskfilosofi och övergripande risktolerans. Den övergripande risktoleransen är uttryckt som den lägsta nivå bolaget tolererar för solvenskapitalkvoten.

Styrelsen följer upp bolagets risker och riskhantering genom rapportering från vd, och ansvariga i affärsverksamheten samt från aktuariefunktionen, riskhanteringsfunktionen, funktionen för regelefterlevnad och funktionen för internrevision. Styrelsen har fastställt en arbetsordning för styrelsearbetet och i denna även inrättat tre utskott, ett kapital- och riskutskott, ett revisionsutskott samt ett ersättningsutskott.

Kapital- och riskutskott

Styrelsen har inom sig utsett tre ledamöter att tillsammans med styrelsens ordförande samt vd ingå i ett kapital- och riskutskott. Kapital- och riskutskottet stödjer genom beredning och bevakning styrelsens arbete med att övervaka och kvalitetssäkra bolagets kapitalförvaltning och riskhanteringssystem.

Ersättningsutskott

Styrelsen har inom sig utsett en ledamot att tillsammans med styrelsens ordförande ingå i ett ersättningsutskott. Ersättningsutskottet bereder frågor om ersättning och övriga anställningsvillkor till vd och principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen inför beslut i styrelsen. Beslut om principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen fattas av vd efter samråd med ersättningsutskottet. Ersättningsutskottet ansvarar även för överynen av bolagets Ersättningspolicy.

Revisionsutskott

Styrelsen har inom sig utsett tre ledamöter att tillsammans med styrelsens vice ordförande ingå i ett revisionsutskott. Vd är adjungerad i revisionsutskottet. Revisionsutskottet svarar för beredning av styrelsens arbete med finansiell rapportering, övervakning av effektiviteten i bolagets företagsstyrningssystem, vilket omfattar uppföljning av intern styrning och kontroll samt operativ risk.

Roller och ansvar

Styrelsen ansvarar för att det finns ett ändamålsenligt system för riskhantering. Detta säkerställs genom kontinuerlig rapportering från vd och riskhanteringsfunktionen.

Vd ansvarar för att säkerställa att risker inom den operativa verksamheten hanteras i enlighet med den av styrelsen beslutade Riskpolicyn.

Chefer ansvarar för att risker omhändertas och åtgärdas inom definierat ansvarsområde. Ansvaret för risker följer den legala strukturen och den operativa delegationsordningen. Chefer på varje nivå ansvarar för alla risker inom sin och underliggande verksamhet. Chef som är bestälare av utlagd verksamhet ansvarar för dess risker som för sina egna.

Som stöd till vd och styrelsen för att övervaka verksamhetens hantering av riskerna finns de centrala funktionerna för riskhantering, regelefterlevnad, aktuarie samt internrevision. Ansvar och befogenheter för respektive funktion framgår av de separata riktlinjer för respektive funktion som beslutats av styrelsen. Funktionen för internrevision är direkt underställd styrelsen. De övriga tre centrala funktionerna är operativt underställda vd.

Övergripande riskexponering och kapitalisering

För att kunna utvärdera den övergripande riskprofilen är det nödvändigt att beakta sambanden mellan de olika risktyperna. För detta ändamål använder Länsförsäkringar Jönköping Solvens II-regelverkets standardformel för beräkning av solvenskapitalkravet. Bolaget bedömer att solvenskapitalkravet reflekterar bolagets kapitalbehov.

Försäkringsverksamhet är en reglerad verksamhet med nationella regler för kapitalkrav och kapitalbas. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och solvenskapitalkrav till Finansinspektionen. Solvenskapitalkvoten är förhållandet mellan kapitalbas och kapitalkrav. I tabellen nedan framgår utfallen för bolagets solvenskapitalkrav i relation till kapitalbas, utifrån dessa bedömer bolaget att det är väl kapitaliserat för att möta sina risker.

Solvenskapitalkrav (SCR) och kapitalbas beräknade enligt Solvens II

(MSEK)	2019	2018
SCR	2 028	1 520
Kapitalbas	4 108	3 620
Kapitalkvot	2,03	2,38

FÖRSÄKRINGSRISK Premierrisk Reservrisk Annullationsrisk Katastrofrisk Livförsäkringsrisk (skadelivräntor)	MARKNADSRISK Ränterisk Aktierisk Fastighetsrisk Spreadrisk Valutarisk Koncentrationsrisk	MOTPARTSRISK Motpartsrisk från återförsäkring Motpartsrisk från bankkonton Motpartsrisk från derivat
OPERATIV RISK Produkt- och processrisk Personalkrisk Säkerhetsrisk IT-risk Legal- och compliancerisk	LIKVIDITETS- OCH FINANSIERINGSRISK Likviditetsrisk Finansieringsrisk	AFFÄRSRISK Strategisk risk Intjäningsrisk Ryktesrisk Hållbarhetsrisk

Länsförsäkringar Jönköping arbetar enligt riskkartan på föregående sida för att identifiera, värdera, hantera och rapportera risk.

Utöver beräkning och rapportering av kapitalisering och riskexponering för Länsförsäkringar Jönköping så används riskmodellen för att utvärdera effekterna av större affärsbeslut, till exempel beslut om:

- Normalportfölj för placeringstillgångarna
- Ersättningssystem
- Återförsäkring
- Återbäring

Bolaget genomför årligen som en integrerad del av affärsplaneringen en egen risk- och solvensanalys för att utvärdera om bolagets riskhanteringssystem och kapitalisering är tillräckliga för att möta bolagets risker. Bolagets styrelse är involverad i processen och beslutar om bland annat inriktning för arbetet och den slutliga rapporten. I denna analys ingår att studera hur bolagets kapitalisering utvecklar sig under prognosperioden både i förväntat utfall enligt affärsplan och i ett antal mindre gynnsamma scenarier. Scenarierna väljs för att studera känsligheten mot de mest betydande riskfaktorerna och beredskapen för att möta en negativ eller kraftigt negativ utveckling för dessa faktorer. Utifrån slutsatserna justeras vid behov exempelvis bolagets övergripande risktolerans, affärsinriktning eller kapitalplan.

Den övergripande risktoleransen är uttryckt som en lägsta nivå för solvenskapitalkvoten, denna är kompletterad med ett önskat målintervall för kapitalkvoten. Risktoleransens syfte är att säkerställa en mycket liten risk att kapitalkvoten skulle falla under den legala miniminivån om minst 100 procent. Nivån för risktoleransen sätts utifrån kvantitativa och kvalitativa bedömningar av utfallen i de mindre gynnsamma scenarierna i den egna risk- och solvensanalysen. Bolagets risktolerans är angiven till att solvenskapitalkvoten ska uppgå till minst 170 procent medan målintervall för kvoten är 180-230 procent.

I styrdokumentet finns det angivet ett antal fördefinierade åtgärder för den händelse att kapitalkvoten faller utanför målintervall eller understiger toleransnivån. I det senare fallet är åtgärderna mer ingripande, och innefattar bland annat tätare rapportering till styrelsen, samt analyser kring och eventuellt genomförande av riskreducerande eller kapitalförstärkande transaktioner.

Risker i skadeförsäkringsrörelsen (försäkringsrisker)

Skadeförsäkringsverksamhet går ut på att överföra risk från försäkringstagaren till försäkringsgivaren. Försäkringsgivaren tar in premier från ett stort antal försäkringstagare och förbinder sig att ersätta dem om en försäkrad skadehändelse inträffar. En korrekt prissättning av försäkringsavtalen är avgörande för resultatet i försäkringsverksamheten. Det finns dock en inneboende osäkerhet i försäkringsverksamheten som gör att ogynnsamma resultat kan förekomma. För att hantera denna osäkerhet används återförsäkring för att minska fluktuationen i försäkringsverksamhetens resultat.

Försäkringsverksamheten i Länsförsäkringar Jönköping består av försäkringsgrenarna Sjuk- och olycksfall, Hem och Villa, Företag och Fastighet, Trafik, Motorkasko och Mottagen återförsäkring. Bolagets försäkringsrisker består huvudsakligen av premierisk, reservrisk och katastrofrisk. Från skadeförsäkringsverksamheten uppstår även livförsäkringsrisker i form av livräntor. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan, där livförsäkringsriskerna ingår under beskrivningen av reservrisk.

Premierisk

Premierisken är risken att den beräknade premien i försäkringen inte kommer att motsvara de faktiska skade- och driftskostnaderna. Före återförsäkring kan man förvänta sig en relativt sett större risk i Jönköping än i ett stort rikstäckande bolag. Anledningen till det är att ett rikstäckande bolag kan dra nytta av en större diversifiering, främst på grund av ett större antal olika risker i bolaget, men även på grund av en lägre geografisk koncentration i försäkringsbeståndet (jämfört med Jönköpings län). Inom Länsförsäkringar Jönköping bedrivs dock affär av olika karaktär, vilket ökar diversifieringen och därmed minskar risken.

Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reduktion av premierisk. Andra faktorer som påverkar premierisken och som är en naturlig del av ett försäkringsbolags vardag, är portföljsammansättning inklusive diversifiering, villkorsutformning, riskvalsregler och riskbesiktningar. Länsförsäkringsbolagets lokalt baserade affärsidé innebär oundvikligen en regional koncentration avseende kundstocken. Nackdelen med koncentrationen motverkas av den mycket goda lokala kundkännedom och av länsförsäkringsgruppens starka återförsäkringslösning, genom vilken större risker sprids över alla länsförsäkringsbolag. Genom löpande analys av kundstock och lönsamhet för olika produkter kan riskbedömning för koncentrationsrisker utföras. Utifrån befintlig stock anpassas bolagets teckningsregelverk och målsättning för nyteckning.

En känslighetsanalys av premieriskerna visas i tabellen nedan.

Känslighetsanalys, premierisk (MSEK)

Inverkan på vinst före skatt		2019		2018
1% förändring i totalkostnadsprocent	+/-	11 854	+/-	11 199
1% förändring i premienivå	+/-	13 006	+/-	12 324
1% förändring i skadefrekvens	+/-	9 886	+/-	9 354
10% förändring i premier för avgiven återförsäkring	+/-	7 745	+/-	8 236

Tabellen ovan visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändring i olika parametrar

Reservrisk

Reservrisk är risken för att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker för att reglera inträffade skador. Bolagets totala åtagande för pågående försäkringar och oreglerade skador (netto) uppgår till 2 635 MSEK (2 159). Uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna innefattar viss osäkerhet, eftersom avsättningarna motsvarar en bedömning av framtida skadeersättningar. Bedömningarna grundar sig på information om historiska skador som är kända på balansdagen. Därutöver beaktas förändringar i skadekostnadsutvecklingen, förändringar i lagstiftning och andra ekonomiska förhållanden. Vid reservsättning används vedertagna aktuariella metoder i kombination med prognoser över antal skador och medelskadekostnader.

Osäkerheten är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid. Främst gäller det skador där stora utbetalningar kan komma många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom Trafik- och Olycksfallsförsäkring. För lagstadgade försäkringar som trafikförsäkringar består en del av avsättningarna av livräntor som är känsliga för förändringar av dödlighetsantaganden och diskonteringsräntor.

De försäkringstekniska avsättningarna för skador relaterade till trafikförsäkringar och olycksfallsförsäkringar utgör 57 procent (56) av de totala avsättningarna.

När det gäller trafikskador finns även en osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader. Även en förändring av skadeinflationsantagandet kan få stor påverkan på skadekostnaden och avsättningen för oreglerade skador.

Tabellen nedan visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändringar i olika parametrar. Känslighetsanalyser innehåller alltid en viss grad av osäkerhet eftersom avsättningarna representerar en uppskattning av framtida skadeersättningar.

Känslighetsanalys, reservrisk (MSEK)

	2019 Inverkan på resultat före skatt	2019 Inverkan på eget kapital	2018 Inverkan på resultat före skatt	2018 Inverkan på eget kapital
Ökning av inflation med 1 procentenhet	+68	+53	+59	+46
Minskning av diskonteringsränta med 1 procentenhet	-85	-67	-70	-55

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta genomförs minst en gång per år.

Tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår utgör ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. I not 23 presenteras en tabell som visar kostnadsutvecklingen för skade-åren 2009-2019 före och efter återförsäkring.

Annullationsrisk

Till följd av ett premiereservsprojekt som drivits av Länsförsäkringar AB har en ny risk, annullationsrisk, tillkommit vid stresstester enligt Solvens 2. Bolagen har tidigare använt ett förenklat beräkningssätt som bland annat inneburit att premiefordran redovisats som en tillgång, precis som i den finansiella redovisningen. Nu dras den istället av från de försäkringstekniska avsättningarna (FTA) och därvid uppstår annullationsrisk, vilken definieras som påverkan på FTA av att bolaget inte får in 40 procent av denna premiefordran.

Katastrofrisk

Länsförsäkringar Jönköpings verksamhetsområde är begränsat till Jönköpings län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration. För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen har bolaget, genom avgiven återförsäkring, försäkrat sig mot risken för denna typ av stora skador. För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB.

Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen – per riskslag –

fastställda belopp (självbehåll) per skada och per händelse.

Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada och i andra hand per händelse. Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB efter fastställda andelar.

Återförsäkringsprogrammen gäller kalenderårsvis och förnyas efter omförhandling varje år. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet över valda självbehåll upp till vissa beloppsgränser. Styrelsen har beslutat om hur stor bolagets egen kostnad per skadehändelse, självbehållet, får vara för olika typer av försäkringsrisker. Bolaget har på balansdagen 403 MSEK (324) i återförsäkrarens andel för oreglerade skador. De fem enskilt största återförsäkringsfordringarna uppgår till 139 MSEK (57), vilket motsvarar 34 procent (18) av de totala återförsäkringsfordringarna, varav samtliga relaterar till andra länsbolag genom den gemensamma poolen.

Finansiella risker och fastighetsrisker

Marknads-, motparts-, och likviditetsrisker klassificeras här under finansiella risker. Fördelningen avseende fastigheter, finansiella tillgångar och finansiella skulder inom finansrörelsen redovisas i tabellen nedan. (Fordringar och skulder avseende direkt försäkring bedöms ha en låg risk och behandlas därför inte här. Jämför not 17, not 25 och not 27.)

Koncernens fastigheter, finansiella tillgångar och finansiella skulder (MSEK)

	Bokfört värde 2019-12-31	Bokfört värde 2018-12-31
Tillgångar		
Förvaltningsfastigheter	453	437
Placeringar i Joint venture	18	13
Aktier och andelar	3 981	3 277
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 489	1 512
Övriga lån	2	-
Rörelsefastigheter	158	158
Likvida medel	200	211
Summa	6 301	5 608
Skulder	-	-

Tabellen ovan visar koncernens fastigheter, finansiella tillgångar och finansiella skulder per balansdagen.

Marknadsrisker i placeringsverksamheten

Marknadsrisk är risk för förluster till följd av förändring, i nivå eller volatilitet, av räntor och priser på finansiella tillgångar och valutakurser.

För Länsförsäkringar Jönköpings del är det aktierisk som är den mest påtagliga risken. Inga marknadsvärden är direkt exponerade mot utländsk valuta. Däremot finns indirekt valutakursrisk i bolagets innehav av fonder.

Bolagets viktigaste styrdokument för hur bolaget ska placera tillgångarna och till vilken risk detta får göras, Policy för kapitalförvaltning, Placeringsriktlinjer och Aktsamhetsprincipen, beslutas av styrelsen. I dessa styrdokument har bolaget tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet och bolagets övergripande risktolerans.

Totalavkastning (MSEK)

	2019	2018	2017	2016	2015
Kapitalavkastning	84	73	86	76	168
Förändring orealiserat resultat	604	121	307	313	73
Summa kapitalavkastning	688	194	393	389	241
Vägt genomsnitt av placeringstillgångar och likvida medel under året	5 487	5 292	5 117	4 696	4 463
Avkastning, procent	12,5%	3,7%	7,7%	8,3%	5,4%

Tabellen visar totalavkastningen på bolagets genomsnittliga placeringstillgångar, inklusive likvida medel de senaste fem åren.

Det övergripande målet för Länsförsäkringar Jönköpings kapitalförvaltning är att säkerställa att bolagets åtagande gentemot försäkrings-tagarna alltid kan fullföljas. Förvaltningen ska eftersträva en stabil avkastning över tid, vilket innebär att avkastningen inte bör fluktueras i för hög grad mellan åren.

Styrelsen fastställer i Placeringsriktlinjer för Länsförsäkringar Jönköping en normalportfölj bestående av de olika placeringstillgångarna. Styrelsen tar därmed ställning, dels vilken risknivå som skall gälla för förvaltningen och dels vilken frihet som ges till den operativa förvaltningsorganisationen att hantera risken genom att fördela tillgångarna inom respektive intervall. Löpande under året, relaterat till normalportföljen, anger kapital- och riskutskottet en taktisk allokering med hänsyn till aktuellt marknadsläge. För 2019 har följande normalportfölj tillämpats: aktier (inklusive aktiefonder) 25 procent, räntebärande tillgångar (inklusive räntefonder) 30 procent, fastigheter (inkl. aktier i Humlegården) 20 procent samt aktier i Länsförsäkringar AB 25 procent.

Varje månad erhåller kapital- och riskutskottet rapporter där det framgår hur förvaltningen utvecklats, hur bolagets placeringstillgångar är placerade samt uppföljning av eventuella avvikelser gentemot bolagets styrdokument. Rapporter tillhandahålls även styrelsen inför varje ordinarie styrelsemöte.

Länsförsäkringar Jönköping delar in marknadsrisken enligt underkategorier: aktierisk, valutarisk, ränterisk, spreadrisk och fastighetsrisk.

Känslighetsanalys, aktierisk (KSEK)

	2019	2018
Inverkan på resultat före skatt		
10% nedgång i aktiekurser	-398 048	-327 655
10% uppgång i aktiekurser	398 048	327 655
Inverkan på eget kapital		
10% nedgång i aktiekurser	-312 866	-255 571
10% uppgång i aktiekurser	312 866	255 571

Tabellen ovan visar hur koncernens resultat och eget kapital påverkas av en förändring i aktiemarknaden oaktat eventuella säkringsinstrument.

Aktierisk

Aktierisk är risken för förluster till följd av förändring, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och verkligt värde på alternativa tillgångar. Aktierisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Totalt har koncernen en aktieexponering om 3 980 MSEK (3 277).

Bolaget hanterar och reducerar aktierisken i portföljen genom en avvägd diversifiering samt spridning av risken mellan olika branscher, geografiska områden och tillgångsslag.

I tabellen nedan visas balansräkningens post Aktier och andelar med fördelningen på noterade respektive onoterade innehav (koncernen).

Aktier och andelar (KSEK)

	2019	2018
Noterade aktier	509 994	425 819
Noterade andelar	1 066 758	690 913
Summa Noterade aktier och andelar	1 576 752	1 116 732
Onoterade aktier	2 397 387	2 153 472
Onoterade andelar	6 344	6 344
Summa onoterade aktier och andelar	2 403 731	2 159 816
Summa aktier och andelar	3 980 483	3 276 548

Tabellen ovan visar koncernens totala aktieinnehav, fördelat på noterade och onoterade innehav per balansdagen.

I not 15 framgår detaljerna till ovanstående tabell och diagram som även anger fördelningen på värderingskategorier enligt IFRS. Avseende onoterade aktier så utgörs de till 61 procent (63) av innehavet i Länsförsäkringar AB, motsvarande 1 473 MSEK (1 355). Detta innehav kommenterades tidigare i not 1 under avsnittet Värderingsprinciper. Vidare så utgörs de till 37 procent (33) av innehavet i Humlegården Fastigheter AB, motsvarande 881 MSEK (717). Även detta innehav kommenterades i not 1.

Valutarisk

Valutarisk är den risk som finns för förluster till följd av förändringar i valutakurser.

Bolaget har tillgångar i utländsk valuta, däremot inga skulder. På tillgångssidan är valutaexponeringen begränsad och finns främst via indirekt valutaexponering genom investeringar i aktie- och räntefonder som även om de är denominerade i svenska kronor har underliggande tillgångar i andra valutor. Denna indirekta valutarisk uppgår till 250 MSEK (166).

Ränterisk

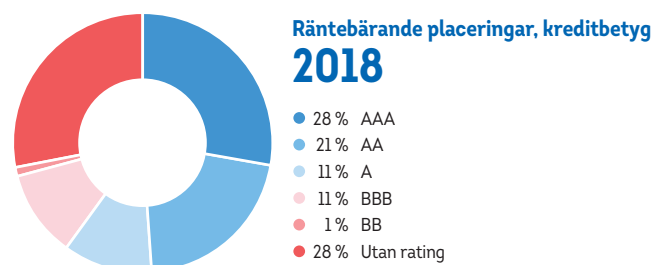
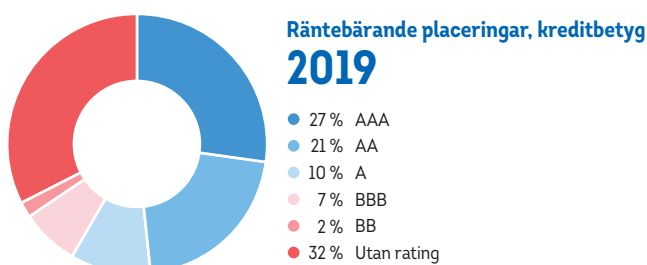
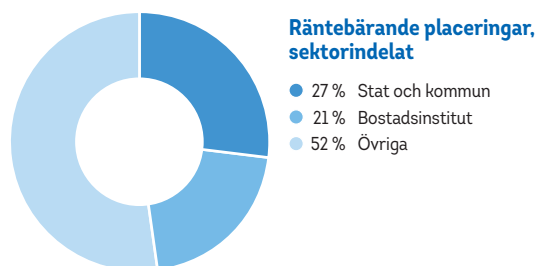
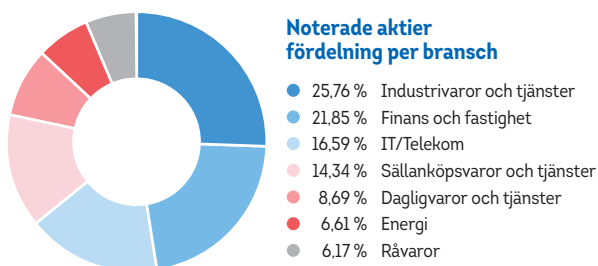
Ränterisk är den risk som finns för förluster till följd av förändringar i marknadsräntornas nivå och volatilitet.

Koncernens räntebärande tillgångar uppgår totalt till 1 491 MSEK (1 512). Bolagets ränteportfölj består av stats- och kommun-, bostads- och företagsobligationer samt räntefonder. Den genomsnittliga räntedurationen är 0,8 år (0,7). Koncernens likvida medel uppgår till 200 MSEK (211).

Räntebärande placeringar (KSEK)

	2019	2018
Obligationer, direktägda	1 068 186	1 170 934
Räntefonder	415 791	333 705
Förlagslån	6 929	7 277
Summa obligationer och andra räntebärande papper	1 490 906	1 511 916

Tabellen ovan visar koncernens totala räntebärande placeringar per balansdagen.

Känslighetsanalys, ränterisk (KSEK)

	2019	2018
Inverkan på resultat före skatt		
1% parallell förflyttning uppåt i räntenivå	-12 225	-10 281
1% parallell förflyttning nedåt i räntenivå	12 225	10 281
Inverkan på eget kapital		
1% parallell förflyttning uppåt i räntenivå	-9 609	-8 019
1% parallell förflyttning nedåt i räntenivå	9 609	8 019

Tabellen ovan visar vilken effekt en förändring i räntenivån har på koncernens resultat och eget kapital.

Kreditrisk

Kreditrisk benämns av Länsförsäkringar Jönköping som motparts- och spreadrisk och beskrivs i följande avsnitt.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser risken för förluster till följd av att en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullfölja sina åtaganden.

För att begränsa motpartsrisken finns dels limiter avseende lägsta kreditbetyg (rating) avseende räntebärande tillgångar samt begränsningar om hur mycket man kan placera hos olika motparter. Dessa begränsningar styrs inom bolagets placeringsriktlinjer.

Motpartsrisk föreligger också vid eventuella fallissemang hos återförsäkrare. Den motpartsrisk som finns i bolagets avgivna återförsäkring beskrivs under avsnittet Katastrofrisk ovan. Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna.

I diagram och tabell på denna sida visar en kreditbetygsanalys koncernens räntebärande placeringar. I tabellen har räntefonder placerats i kategorin "Utan rating". Räntefonderna motsvarar 86 procent (79) av denna kategori, eller motsvarande 416 MSEK (334). Resterande 14 procent (21) utgörs av företagsobligationer.

Spreadrisk

Spreadrisk är den risk som finns för förluster till följd av förändring i differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk jämfört med stadspappersräntor.

Hantering av denna risk sker genom begränsningar avseende innehav med och utan officiell rating. I placeringsriktlinjerna framgår att minst 90 procent av de direktägda obligationerna skall ha en rating om BBB- eller högre samt att maximalt 10 procent av direktägda obligationer får ha som lägst BB i kreditrating alternativt vara utan rating.

Kreditbetygsanalys, räntebärande placeringar (KSEK)

(rating enligt Standard & Poor)

Kreditbetyg	2019 Belopp	2019 Andel %	2018 Belopp	2018 Andel %
AAA	401 498	27%	430 421	28%
AA	310 843	21%	312 209	21%
A	151 128	10%	163 913	11%
BBB	109 825	7%	164 712	11%
BB	35 763	2%	19 076	1%
Utan rating*	481 850	33%	421 586	28%
Summa	1 490 906	100%	1 511 916	100%

* inkluderar räntefonder

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk definieras som risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullföljas på grund av brist på likvida medel.

Tabellen på nästa sida visar en analys av kassaflödet, i vilken finansiella tillgångar och skulder delas in i avtal med kända kassaflöden och övriga avtal.

För övriga avtal presenteras redovisade värden. Tabellen visar även förväntade kassaflöden för nettot av försäkringstekniska avsättningar, vilka till naturen är förenade med en viss osäkerhet.

För Länsförsäkringar Jönköping är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de ska betalas ut. Dessutom är en stor del av Länsförsäkringar Jönköpings placeringstillgångar likvida med kort varsel, eftersom de dagligen handlas i stora volymer på väl fungerande marknader med god genomlysning. Premieinflödet från försäkringsavtal finns inte med i kassaflödesanalysen i tabellen på nästa sida.

Finansiella tillgångar och fastigheter, samt finansiella skulder och försäkringstekniska avsättningar (MSEK)

Finansiella skulder och försäkringstekniska avsättningar (MSEK)	REDOVISAT VÄRDE			2020	2021-2024	2025-2034	>2034
	Totalt	Varav utan kontraktssenliga förfall	Med förfall				
Finansiella tillgångar							
- Aktier och andelar	3 980	3 980	-	17	70	174	-
- Obligationer och andra räntebärande tillgångar	1 491	416	1075	262	853	146	-
Fastigheter							
- Förvaltningsfastigheter	453	453		8	34	97	
- Rörelsefastigheter	158	158		11	47	135	
Försäkringstekniska avsättningar							
- Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	-2 333	-2 333		-787	-637	-544	-364

Tabellen ovan visar en analys av kassaflödet där de finansiella tillgångarna och skulderna delats in i kontrakt med kända kassaflöden och kontrakt där flöden inte är kända. Dessutom visar tabellen även det förväntade kassaflödet för bolagets försäkringstekniska avsättningar och fastigheter.

Koncernens likviditet (kassa och bankmedel) ska ligga inom ett beloppsintervall som anges i Placeringsriktlinjerna. Utöver detta finns alltid möjlighet att med två till tre dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av placeringstillgångar. Vid verksamhetsårets utgång hade koncernen likvida medel om 200 MSEK (211). Under en normal månad har koncernen utbetalningar avseende driftkostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka 140 MSEK. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionersättningar från Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Liv uppgår till cirka 143 MSEK månatligen.

Fastighetsrisk

Fastighetsrisk avser den risk som finns för förluster till följd av förändring i verkligt värde på fastigheter.

Koncernens exponering i fastigheter uppgår till totalt 611 (595) MSEK. Det inkluderar såväl förvaltnings- som rörelsefastigheter. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. Små förändringar i avkastningskrav ger stora förändringar på värdet, liksom förändringar i hyresnivå.

I nedanstående tabell beskrivs hur en förändring i omvärlden påverkar fastigheternas marknadsvärden, dels om avkastningskravet förändras och dels hur marknadsvärdena påverkas av förändringar i hyresnivån. Såväl förvaltnings- som rörelsefastigheter marknadsvärderas av extern värderingsman inom en treårsperiod och en fastighet som ej värderas externt aktuellt år, värderas istället internt. Analysen har sin utgångspunkt i dessa värderingar.

Känslighetsanalys, fastighetsrisk

Inverkan före skatt	2019 KSEK	2019 %	2018 KSEK	2018 %
Avkastningskravet ökar med 1 %	-109 309	-18 %	-104 490	-18 %
Avkastningskravet minskar med 1 %	180 940	+30 %	171 053	+29 %
Förändring av hyresnivåerna med + 10 %	80 004	+14 %	77 882	+13 %
Förändring av hyresnivåerna med - 10 %	-80 004	-14 %	-77 882	-13 %

Ovanstående tabell visar på den effekt som förändringar i direktavkastningskrav och hyresnivåer har på bolagets resultat före skatt uttryckt i KSEK och vilken andel av fastigheternas samlade marknadsvärde som detta motsvarar.

Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk är alla riskkoncentrationer mot en enskild motpart, bransch eller geografisk region med en materiell förlustpotential som inte fångas upp av någon annan riskkategori. Bolagets koncentrationsrisker inom skadeförsäkringsrörelsen, inklusive koncentrationer mot återförsäkringsmotparter, hanteras och beskrivs under försäkringsrisker ovan.

Övergripande koncentrationer från olika tillgångsslag hanteras enligt bolagets Placeringsriktlinjer där normalportföljens begränsningar kompletteras med detaljerade limiter för aktieinnehavens fördelning över olika marknader och ränteportföljens fördelning över olika typer av motparter eller emittenter samt per ratingklass.

För begränsning av koncentrationer mot enskilda motparter finns limiter, enligt vilka exempelvis obligationsinnehav från enskilda motparter med rating minst BBB-, undantaget stats-, kommun- och säkerställda obligationer, inte får överstiga två procent av placeringskapitalet. För nämnda undantagna eller andra motparters obligationer finns också limiter. Direkta aktieinnehav per motpart får inte överstiga två procent av placeringskapitalet. Därtill begränsas koncentrationsrisken från indirekta innehav via fonder genom en placeringsinriktning mot väldiversifierade fonder och att inget innehav i enskild fond får överstiga fyra procent av placeringskapitalet. Placering av likvida medel får endast ske hos motpart med rating minst A-, varav maximalt fem procent av placeringskapitalet per motpart. Bolagets innehav i Länsförsäkringar AB och Humlegården Fastigheter AB är till följd av karaktär och syfte med dessa placeringar undantagna från begränsningar, men inriktningen är att ytterligare placeringar i dessa endast sker i undantagsfall och efter särskilt styrelsebeslut.

De största exponeringarna per enskild motpart är Länsförsäkringar AB respektive Humlegården Fastigheter AB, vilka uppgår till 1 473 MSEK (1 355) respektive 881 MSEK (717). Därefter är den största 134 MSEK (191) mot en svensk bank, vilken består dominerande av likvida medel och säkerställda bostadsobligationer. Ingen annan direkt exponering mot enskild motpart överstiger 105 MSEK (83).

Operativa risker

Operativ risk är risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

Målet för Länsförsäkringar Jönköpings arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Detta förutsätter en effektiv hantering

av de operativa riskerna. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av bolaget verksamhet. Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part. Däremot kan bolaget genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och intern kontroll minska risken för att operativa risker leder oönskade förluster eller andra negativa konsekvenser.

Bolagets riskhanteringssystem omfattar även identifiering och hantering av operativa risker med utgångspunkt i de affärskritiska processerna. Operativa riskanalyser genomförs minst vart tredje år inom dessa processer för att säkerställa att riskerna är väl förstådda och hanterade i linje med bolagets riskfilosofi och riktlinjer för intern kontroll.

Bolagets funktion för riskhantering har ett särskilt ansvar för att stödja processansvariga i att på olika sätt identifiera och hantera bolagets operativa risker. Inom sina respektive ansvarsområden bidrar även funktionerna för regelefterlevnad respektive internrevision till att kontrollera hanteringen av operativ risk.

Affärsrisker

Affärsrisk är risken för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, bristande hantering av hållbarhetsfrågor, en sämre intjäning eller rykten. Affärsrisker analyseras och bedöms löpande inom företagsledningen, och ingår återkommande i styrelsens bedömningar av bolagets uppfyllnad av affärsmålen. En samlad bedömning och dokumentation av affärsrisker, svagheter eller hot i relation till bolagets affärsinriktning genomförs i den årliga verksamhetsplaneringen där både företagsledning och styrelse är involverade.

Inom affärsrisker ingår också risk för uteblivna intäkter från förmedlad affär. Förutom skadeförsäkringsverksamheten säljer bolaget bank- och fondprodukter från Länsförsäkringar Bank. Länsförsäkringar Jönköping erhåller ersättning för denna förmedling. I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget ska erhålla för denna förmedlade affär. I detta avtal framgår även att bolagets erhållna provisioner reduceras med 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat.

Not 3 Premieinkomst

	2019	2018
Direkt försäkring	1 241 759	1 179 048
Mottagen återförsäkring	58 824	53 359
Premieinkomst	1 300 583	1 232 407

Not 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

	2019	2018
Överförd kapitalavkastning	11 925	14 879
Räntesats, procent	0,7	0,9

Principen för beräkning av den överförda kapitalavkastningen beskrivs i Termer inom Skadeförsäkring, se sidan 73.

Not 5 Övriga tekniska kostnader

Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Regeringen fastställer TFF:s stadgar.

En av föreningens huvuduppgifter är att reglera trafikskador som orsakats av okända, oförsäkrade och utländska fordon. Andra huvuduppgifter är att ta ut en lagstadgad avgift (trafikförsäkringsavgift) av ägare till oförsäkrade fordon samt att delta i det internationella trafikförsäkringsarbetet (Gröna Kortsamarbetet och vissa andra funktioner). TFF har också till uppgift att hantera vissa försäkringsfrågor

gällande motorfordon inom det frivilliga branschsamarbetet i Sverige (Bilförsäkringskommittén). TFF svarar även för administrationen av Trafikskadenämnden.

TFF:s egna intäkter utgörs främst av betalda trafikförsäkringsavgifter och finansiella intäkter. Driftskostnaderna och skadekostnaderna överstiger regelmässigt intäkterna och det uppkommer årligen ett nettounderskott i TFF:s verksamhet. Av regler i trafikskadelagen följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera detta nettounderskott. Underskottet fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av TFF:s stämma. Nettounderskottet redovisas i enlighet med en branschgemensam rekommendation.

	2019	2018
Premier och trafikförsäkringsavgifter	11 210	9 974
Skadeutbetalningar netto efter självrisk	-16 931	-13 985
Driftskostnader	-728	-67
Kapitalavkastning	83	39
Nettounderskott avseende TFF	-6 366	-4 039

Not 6 Försäkringsersättningar

	2019	2018
Skadekostnader hänförliga till årets verksamhet		
Utbetalda skadeersättningar	627 571	472 192
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	362 506	266 822
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	167 289	176 521
Driftskostnader för skadereglering	102 047	96 825
Summa skadekostnader hänförliga till årets verksamhet	1 259 413	1 012 360
Skadekostnader hänförliga till tidigare års verksamhet		
Utbetalda skadeersättningar	420 001	436 450
Utbetalda skadelivräntor	-17	2 266
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	-293 443	-367 394
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	-134 363	-150 901
Förändring i avsättning för skadelivräntor	11 789	2 892
Summa skadekostnader hänförliga till tidigare års verksamhet	3 967	-76 687
Totalt utbetalda försäkringsersättningar		
Utbetalda skadeersättningar	1 047 572	908 642
Utbetalda skadelivräntor	-17	2 266
Driftskostnader för skadereglering	102 047	96 825
Utbetalda försäkringsersättningar	1 149 602	1 007 733
Total förändring i avsättning för oreglerade skador		
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	69 063	-100 572
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	32 926	25 620
Förändring i avsättning för skadelivräntor	11 789	2 892
Förändring i avsättning för oreglerade skador	113 778	-72 060
Återförsäkrares andel av försäkringsersättningar		
Utbetalda skadeersättningar	-195 966	-143 202
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	-85 815	144 396
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	7 024	-1 474
Summa återförsäkrares andel av försäkringsersättningar	-274 757	-280
Totala försäkringsersättningar f.e.r.	988 623	935 393

Not 7 Driftskostnader

	Not	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Funktionsindelade driftskostnader					
Anskaffningskostnader		-147 336	-178 579	-154 642	-185 720
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader		726	14 233	726	14 233
Administrationskostnader		-27 043	-31 314	-29 932	-34 117
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring		-2 098	-1 833	-2 098	-1 833
		-175 751	-197 493	-185 946	-207 437
Total kostnadsslagsindelning driftskostnader					
Ombudskostnader		-59 596	-58 396	-59 596	-58 396
Personalkostnader		-206 160	-199 794	-206 160	-199 795
Lokal- och kontorskostnader		-121 175	-122 153	-135 223	-135 716
Avskrivningar		-6 714	-6 441	-6 714	-6 441
Övriga kostnader		-24 581	-32 138	-24 578	-32 138
Provisioner och vinstandelar i mottagen återförsäkring		-829	-539	-829	-539
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring		-1 269	-1 294	-1 269	-1 294
Omkostnadsbidrag för förmedlad affär		103 766	96 125	103 766	96 125
Summa totala driftskostnader		-316 558	-324 630	-330 603	-338 194
Kostnaderna fördelar sig på bolagets verksamhetsgrenar enligt följande tabell					
Driftskostnader för skadereglering	6	-102 047	-96 825	-102 047	-96 825
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	7	-175 751	-197 492	-185 946	-207 437
Driftskostnader i kapitalförvaltningen	8	-32 610	-10 227	-33 495	-10 576
Intäkter i förmedlad bankaffär	9	109 882	100 596	109 882	100 596
Driftskostnader i förmedlad bankaffär	9	-121 314	-122 323	-123 667	-124 982
Intäkter i förmedlad livförsäkringsaffär	9	22 114	20 412	22 114	20 412
Driftskostnader i förmedlad livförsäkringsaffär	9	-16 154	-18 187	-16 766	-18 799
Intäkter Länsförsäkringar Fastighetsförmedling	9	3 545	3 310	3 545	3 310
Driftskostnader Länsförsäkringar Fastighetsförmedling	9	-4 223	-3 894	-4 223	-3 894
Summa totala driftskostnader		-316 558	-324 630	-330 603	-338 194

Not 8 Kapitalavkastning

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Kapitalavkastning, intäkter				
Driftsöverskott byggnader och mark				
- Hyresintäkter	24 725	24 415	1	-
- Driftskostnader	-22 199	-22 484	-113	-148
- Utrangeringar	-11 800	-	-	-
Driftsnetto	-9 274	1 931	-112	-148
Utdelning på aktier och andelar ¹⁾	30 142	33 687	17 900	32 412
Realisationsvinster, netto ¹⁾				
- Aktier och andelar	55 392	38 143	39 640	68 807
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-3 688	-2 385	-3 688	-2 385
- Byggnader och mark	-	-6 794	-	-
Ränteutgifter				
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	11 230	9 005	12 770	10 383
- Likvida medel o försäkringsrelaterade fordringar ²⁾	22	23	-	-
Summa kapitalförvaltning, intäkter	83 824	73 610	66 510	109 069
Kapitalavkastning, kostnader				
Kapitalförvaltningskostnader inkl. fördelade driftskostnader	-32 609	-10 227	-33 496	-10 576
Realisationsförluster, netto ¹⁾	-	-	-	-
Räntekostnader mm				
- Fastighetslån ²⁾	-	-103	-	-
- Övriga räntekostnader ²⁾	-44	-12	-	-
Summa kapitalförvaltning, kostnader	-32 653	-10 342	-33 496	-10 576
SUMMA KAPITALFÖRVALTNING	51 171	63 268	33 014	98 493

¹⁾ Årets nettoresultat per kategori av finansiella tillgångar redovisas direkt i ovanstående tabell, då samtliga finansiella tillgångar värderas till verkligt värde över resultaträkningen. Underliggande kategori Fair Value Option.

²⁾ Varav från finansiella tillgångar eller skulder som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Förändring orealiserat resultat				
<i>Orealiserade vinster</i>				
Förvaltningsfastigheter	11 047	33 877	-	-
Andra finansiella placeringstillgångar och skulder				
- Aktier och andelar inklusive joint venture	575 017	252 737	413 773	136 803
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper	17 411	1 783	17 411	1 783
- Övriga lån	31	1 020	31	1 020
	603 506	289 417	431 215	139 606
<i>Orealiserade förluster</i>				
Förvaltningsfastigheter	-	-3 474	-	-
Andra finansiella placeringstillgångar och skulder				
- Aktier och andelar inklusive joint venture	-	-142 878	-	-173 543
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-17 515	-	-17 515
- Koncernlån	-	-1 020	-1 107	-
	-	-164 887	-1 107	-191 058
Total förändring orealiserat resultat i kapitalförvaltningen	603 506	124 530	430 108	-51 452

Not 9 Övriga kostnader och intäkter

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Intäkter Länsförsäkringar Fastighetsförmedling	3 545	3 310	3 545	3 310
Intäkter i förmedlad bankaffär	109 882	100 596	109 882	100 596
Intäkter i förmedlad livförsäkringsaffär	22 114	20 412	22 114	20 412
Summa Övriga intäkter	135 541	124 318	135 541	124 318
Kostnader Länsförsäkringar Fastighetsförmedling	-4 223	-3 894	-4 223	-3 894
Kostnader i förmedlad bankaffär	-121 314	-122 323	-123 667	-124 982
Kostnader i förmedlad livförsäkringsaffär	-16 154	-18 187	-16 766	-18 799
Summa Övriga kostnader	-141 691	-144 404	-144 656	-147 675
Summa Övriga intäkter och kostnader	-6 150	-20 086	-9 115	-23 357

Not 10 Obeskattade reserver och bokslutsdispositioner

	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Obeskattade reserver		
Utgjenningsfond	21 847	21 847
Säkerhetsreserv	943 980	943 980
Utgående balans obeskattade reserver	965 827	965 827
Bokslutsdispositioner i resultaträkning		
Koncernbidrag till dotterbolag	-6 685	-
Summa bokslutsdispositioner	-6 685	-

Not 11 Skatter

Redovisat i resultaträkningen	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Skatt på årets resultat	-10	-15 702	-	-12 496
Justering av tidigare års skatt	64	-102	-20	-102
Uppskjuten skatt på underskottsavdrag	14 601	-	14 601	-
Uppskjuten skatteintäkt kapitalförsäkring	-572	-256	-536	-256
Uppskjuten skatt på temporära skillnader	-93 313	3 790	-90 921	11 333
Uppskjuten skatt pga ändrade skattesatser	623	19 053	623	12 427
Summa skatt	-78 607	6 783	-76 253	10 906

Not 11 Skatter (fortsättning)

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Skillnad mellan redovisad och skattebaserad				
Resultat före skatt	563 159	148 790	351 760	-1 884
Skatt enligt gällande skattesats, 21,4 % (22 %)	-120 516	-32 734	-75 277	414
Ej skattepliktiga intäkter	51 409	23 804	828	-
Ej avdragsgilla kostnader	-8 280	-3 340	-500	-1 935
Schablonränta på investeringsfonder och säkerhetsreserv	-1 907	-	-1 907	-
Justering av tidigare års skatter	64	-	-20	-
Effekt av ändrade skattesatser	623	19 053	623	12 427
Summa skatt	-78 607	6 783	-76 253	10 906
Procentuell effektiv skatt	14,0%	-4,6%	21,7%	578,9%

Skatt hänförlig till övrigt totalresultat, Koncernen	2019 Före skatt	2019 Skatt	2019 Efter skatt	2018 Före skatt	2018 Skatt	2018 Efter skatt
Omvärdering av rörelsefastigheter	647	-133	514	8 443	-891	7 552
Övrigt totalresultat	647	-133	514	8 443	-891	7 552

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Redovisat i balansräkningen				
Förvaltningsfastigheter	51 964	50 503	-	-
Rörelsefastigheter	20 564	19 718	-	-
Aktier och andelar	297 710	210 867	297 709	210 857
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 785	2 117	5 785	2 117
Andra placeringstillgångar	6	-	-12	210
Uppskjuten skatt på underskottsavdrag	-14 601	-	-14 601	-
Obeskattade reserver	210 628	210 628	-	-
Kapitalförsäkring, pension (fordran)	-1 274	-1 846	-1 310	-1 846
Summa uppskjutna skatteskulder	570 782	491 987	287 571	211 338

Not 12 Immateriella tillgångar

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Ingående anskaffningsvärde	13 830	13 830	13 830	13 830
Årets anskaffningar	-	-	-	-
Årets avyttringar	-	-	-	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	13 830	13 830	13 830	13 830
Ingående avskrivningar enligt plan	-2 766	-1 383	-2 766	-1 383
Årets avskrivningar i försäkringsrörelsen	-1 383	-1 383	-1 383	-1 383
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-4 149	-2 766	-4 149	-2 766
Utgående restvärde	9 681	11 064	9 681	11 064

Not 13 Fastigheter

Moderbolaget äger inga fastigheter. Alla koncernens fastigheter förvaltas av dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter.

KONCERNEN 2019

Typ av fastighet	Antal	Anskaffningsvärde, KSEK	Verkligt värde, KSEK	Värde/m ² kronor	Ytvakansgrad
Förvaltningsfastigheter					
Flerbostadshus	3	154 194	254 000	31 846	0,0%
Kontors- och affärsfastigheter	2	142 446	199 000	17 806	13,5%
Summa förvaltningsfastigheter	5	296 640	453 000	23 653	7,9%
Rörelsefastigheter					
Kontors- och affärsfastigheter	1	123 287	154 000	27 003	0,0%
Fritidsfastigheter	1	2 323	4 000	44 444	0,0%
Summa rörelsefastigheter	2	125 610	158 000	27 274	0,0%
Totalt fastigheter	7	422 250	611 000	24 494	6,0%

KONCERNEN 2018

Typ av fastighet	Antal	Anskaffningsvärde, KSEK	Verkligt värde, KSEK	Värde/m ² kronor	Ytvakansgrad
Förvaltningsfastigheter					
Flerbostadshus	3	151 623	249 000	31 219	0,0%
Kontors- och affärsfastigheter	2	140 064	188 000	16 763	26,5%
Summa förvaltningsfastigheter	5	291 687	437 000	22 771	15,5%
Rörelsefastigheter					
Kontors- och affärsfastigheter	1	122 391	154 000	27 003	0,0%
Fritidsfastigheter	1	2 323	4 000	44 444	0,0%
Summa rörelsefastigheter	2	124 714	158 000	27 274	0,0%
Totalt fastigheter	7	416 401	595 000	23 815	11,9%

Geografisk fördelning

Samtliga fastigheter utom fritidsfastigheten är belägna i centrala Jönköping. Fritidsfastigheten Malmön 1:24 är belägen på Bohus-Malmön i Bohuslän.

Andel av fastigheterna som används i den egna verksamheten

Bolaget har under 2019 utnyttjat 95 procent av fastigheten Härden 5 i Jönköping som huvudkontor (5 410 m²). Därutöver används Malmön 1:24 i Sotenäs kommun som fritidsfastighet.

Värderingsmetod

För att säkerställa den interna värderingen värderas varje år ett urval av fastigheterna av ett externt värderingsföretag. Under året har värderingsobjekt till ett bedömt marknadsvärde om 257 MSEK externvärderats, vilket motsvarar ca 42 procent av beståndet. Värderingarna av verkligt värde av förvaltningsfastigheter har bedömts av externa, oberoende fastighetsvärderare med relevanta, professionella kvalifikationer och med erfarenhet av området samt kategori av fastigheter som värderats.

Varje fastighet värderas externt med maximalt tre års intervall.

Verkliga värden har fastställts med en kombinerad tillämpning av ortsprismetod och kassaflödesmetod. Vid kassaflödesmetod beräknas objektets avkastningsvärde utifrån en kassaflödesanalys med marknadsanpassade parametrar. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdesberäkning av framtida faktiska kassaflöden i form av driftnetton, som successivt marknadsanpassats under 10 år samt nuvärdet av bedömt restvärde år 2029. Restvärdet har bedömts genom en evighetskapitalisering av ett uppskattat marknadsmässigt driftnetto år 2030.

Verkligtvärdevärderingen av förvaltnings- och rörelsefastigheter om 611 MSEK (595) har kategoriserats som tillhörande nivå 3 i verkligtvärdehierarkin, då ej observerbara indata som använts i värderingen har en väsentlig påverkan på bedömt värde.

I tabellen på nästa sida visas parametrar som använts vid bedömningen av verkligt värde 2019. I tabellen ingår koncerninterna poster, vilka elimineras bort i koncerns resultaträkning.

Not 13 Fastigheter (fortsättning)

Typ av fastighet	Utgående hyresintäkter i resultaträkning 2019	Bedömda marknads-mässiga hyresintäkter	Utgående driftsnetto i resultaträkning 2019	Bedömt marknads-mässigt driftsnetto	Kalkylräntekrav för diskontering av framtida kassaflöden	Direkt-avkastningskrav för bedömning av restvärde
Förvaltningsfastigheter						
Flerbostadshus	12 391	11 834	5 177	8 880	5,5 % - 5,8 %	3,4 % - 3,7 %
Kontors- och affärsfastigheter	12 612	15 463	2 637	10 744	6,7 % - 7,9 %	4,9 % - 5,9 %
Rörelsefastigheter						
Kontors- och affärsfastigheter	13 932	10 719	10 875	8 723	7,9 % - 7,9 %	5,8 % - 5,8 %
Fritidsfastigheter	83	83	-31	-31	-	-

Det uppskattade verkliga värdet skulle öka (minska) om:

- Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter var högre (lägre);
- Förväntat marknadsmässigt driftsnetto var högre (lägre);
- Kalkylräntekravet var lägre (högre);
- Direktavkastningskravet var lägre (högre).

FÖRVALTNINGSFASTIGHETER

Redovisat i balansräkning

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018
Förvaltningsfastigheternas ingående verkliga värde	437 000	417 979
Investeringar i befintligt bestånd	16 156	14 701
Försäljningar och utrangeringar	-11 203	-20 000
Nettoförändring av verkligt värde	11 047	24 320
Förvaltningsfastigheternas utgående verkliga värde	453 000	437 000

Redovisat i resultaträkning

	Not	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018
Summa hyresintäkter under räkenskapsåret	8	24 725	24 415
Kostnader avseende fastigheter			
- driftskostnader avseende lokaler som genererat intäkter under räkenskapsåret	8	-22 199	-22 484
Förklaringar nettoförändringar av verkligt värde			
Orealiserat resultat, totalt	8	11 047	30 403
varav realiserat resultat såld fastighets andel		-	6 083
varav realiserat resultat kvarvarande fastigheter		11 047	24 320

RÖRELSEFASTIGHETER

Redovisat i balansräkning

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018
Rörelsefastigheternas ingående verkligt värde	158 000	152 021
Investeringar i befintligt bestånd	1 495	177
Försäljningar och utrangeringar	-598	-
Avskrivning på verkligt värdes ingående balans	-1 544	-2 641
Omvärdering	647	8 443
Rörelsefastigheternas utgående verkligt värde	158 000	158 000
Periodens omvärdering av rörelsefastigheter	647	8 443
Skatt hänförlig till poster som inte kan överföras till årets resultat	-133	-891
Summa Övrigt totalresultat för perioden, efter skatt	514	7 552

Not 14 Placeringar i koncernföretag och joint venture

MODERBOLAGET		Ägarandel i %	Ägarandel i %
Innehav i dotterföretag	Dotterföretagets säte och land	2019	2018
ELL-EFF Fastigheter AB	Jönköping, Sverige	100	100
Länet Förvaltning i Jönköping AB	Jönköping, Sverige	100	100

	Anskaffningsvärde KSEK	Anskaffningsvärde KSEK
Ackumulerade anskaffningsvärden	2019	2018
Vid årets början	159 834	113 634
Aktieägartillskott	500	46 200
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde 31 december	160 334	159 834

	Anskaffningsvärde KSEK	Anskaffningsvärde KSEK
Övriga koncernlån	2019	2018
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Övriga koncernlån ¹⁾	80 000	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde 31 december	80 000	-

	Verkligt värde KSEK	Verkligt värde KSEK
Verkligt värde	2019	2018
Övriga koncernlån ¹⁾	79 916	-
Utgående balans 31 december	79 916	-

¹⁾ Omklassificering av posten har skett 2019, se Not 15

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av aktier i dotterföretag

Kursiut anges de bolag som ingår i dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter. Aktierna i dessa bolag marknadsvärderas inte. Aktiekapitalet elimineras bort i koncernen Länsförsäkringar Jönköpings balansräkning. Marknadsvärdering sker istället av dotterdotterföretagens innehav av fastigheter och redovisas i Länsförsäkringar Jönköpings koncernbalans.

Dotterföretag / Organisationsnummer / Säte	Antal aktier	Andel %	Redovisat värde KSEK	Redovisat värde KSEK
			2019	2018
ELL-EFF Fastigheter AB, 556599-0602, Jönköping	5 000	100	76 329	76 329
ELL-EFF Öster AB, 556881-3637, Jönköping	1 000	100	-	-
ELL-EFF P-bolag AB, 556888-3663, Jönköping	1 000	100	-	-
Länet Förvaltning i Jönköping AB, 556683-5871, Jönköping	1 000	100	84 005	83 505
Summa placeringar i koncernföretag			160 334	159 834

KONCERNEN		Ägarandel i %	Ägarandel i %
Innehav i joint venture	Joint venture säte och land	2019	2018
LänBo Fastigheter AB	Värnamo, Sverige	50	50

Specifikation av koncernens direkta innehav av aktier i joint venture

Joint venture / Organisationsnummer / Säte	Antal aktier	Andel %	Resultat från kvarvarande verksamheter	Redovisat värde KSEK	Redovisat värde KSEK
				2019	2018
LänBo Fastigheter AB, 556774-2480, Värnamo	500	50	355	18 156	12 704
Summa placeringar i joint venture				18 156	12 704

Not 15 Andra finansiella tillgångar och skulder

KONCERNEN 2019 Finansiella tillgångar	Verkligt värde via resultatet Fair value option	Låne- och kund- fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	3 980 483	-	3 980 483	3 980 483	1 703 509
Obligationer och andra räntebärande värdepapper inklusive övriga lån	1 490 906	-	1 490 906	1 490 906	1 462 184
Kassa och bank	200 230	-	200 230	200 230	200 230
Summa finansiella tillgångar	5 671 619	-	5 671 619	5 671 619	3 365 923

KONCERNEN 2018 Finansiella tillgångar	Verkligt värde via resultatet Fair value option	Låne- och kund- fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	3 276 548	-	3 276 548	3 276 548	1 599 806
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 511 916	-	1 511 916	1 511 916	1 500 019
Kassa och bank	211 340	-	211 340	211 340	211 340
Summa finansiella tillgångar	4 999 804	-	4 999 804	4 999 804	3 311 165

MODERBOLAGET 2019 Finansiella tillgångar	Verkligt värde via resultatet Fair value option	Låne- och kund- fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	3 063 912	-	3 063 912	3 063 912	1 635 213
Obligationer och andra räntebärande värdepapper inklusive övriga lån	1 490 906	-	1 490 906	1 490 906	1 462 184
Övriga koncernlån	-	-	-	-	-
Kassa och bank	137 590	-	137 590	137 590	137 590
Summa finansiella tillgångar	4 692 408	-	4 692 408	4 692 408	3 234 987

MODERBOLAGET 2018 Finansiella tillgångar	Verkligt värde via resultatet Fair value option	Låne- och kund- fordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Aktier och andelar	2 507 905	-	2 507 905	2 507 905	1 492 981
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 511 916	-	1 511 916	1 511 916	1 500 019
Övriga koncernlån	101 020	-	101 020	101 020	100 000
Kassa och bank	162 629	-	162 629	162 629	162 629
Summa finansiella tillgångar	4 283 470	-	4 283 470	4 283 470	3 255 629

Not 15 Andra finansiella tillgångar och skulder (fortsättning)

KONCERNEN 2019

Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar ¹⁾	1 576 752	-	2 403 731	3 980 483
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 489 119	-	-	1 489 119
Övriga lån	-	-	1 787	1 787
Summa finansiella tillgångar	3 065 871	-	2 405 518	5 471 389

KONCERNEN 2018

Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar ¹⁾	1 116 732	-	2 159 816	3 276 548
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 511 916	-	-	1 511 916
Summa finansiella tillgångar	2 628 648	-	2 159 816	4 788 464

MODERBOLAGET 2019

Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar ¹⁾	1 576 752	-	1 487 160	3 063 912
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 489 119	-	-	1 489 119
Övriga koncernlån ¹⁾	-	-	-	-
Övriga lån	-	-	1 787	1 787
Summa finansiella tillgångar	3 065 871	-	1 488 947	4 554 818

MODERBOLAGET 2018

Finansiella tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar ¹⁾	1 116 732	-	1 391 173	2 507 905
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 511 916	-	-	1 511 916
Övriga koncernlån ¹⁾	-	-	101 020	101 020
Summa finansiella tillgångar	2 628 648	-	1 492 193	4 120 841

¹⁾ Ingen omklassificering mellan nivå 2 och nivå 3 har gjorts under 2019, däremot har Övriga koncernlån omklassificerats från Andra finansiella placeringstillgångar till Placeringar i koncernföretag. Övriga koncernlån redovisas i not 27 Närstående fr.o.m. år 2019.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Finansiella instrument värderade till verkligt värde i nivå 3 Ej observerbar marknadsdata, nivå 3, består främst av aktieinnehaven i Humlegården Fastigheter AB 880 522 KSEK (716 687) och Länsförsäkringar AB 1 473 380 (1 355 332) KSEK samt övriga onoterade innehav 51 616 KSEK (87 797).

Länsförsäkringar AB aktien värderas till substansvärde. Substansvärdet för aktien är det samma som Länsförsäkringar AB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Tillgångarna i Länsförsäkringar AB består främst av värdet på aktierna i dotterföretag och det är därmed dotterföretagen som utgör koncernens huvudsakliga resultat.

Värdet på Humlegården fastigheter AB beräknas som ett substansvärde vilket består av det egna kapitalet plus övervärdet i fastigheterna. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för latent skatt. Detta är sammantaget den värderingsmetod som bäst avspeglar värdet på Humlegården fastigheter AB.

Not 15 Andra finansiella tillgångar och skulder (fortsättning)

Specifikation av förändring i nivå 3 - finansiella tillgångar

KONCERNEN 2019	Aktier och andelar	Övriga finansiella tillgångar	Summa
Verkligt värde den 1 januari 2019	2 159 816	-	2 159 816
Anskaffningsvärde förvärv	-20 692	1 756	-18 936
Avyttringar för försäljning/omklassificerad till lager	-	-	-
Totalt redovisade vinster och förluster i årets resultat			
- Förändring i verkligt värde (realiserad)	14 502	-	14 502
- Förändring i verkligt värde (orealiserad)	250 104	31	250 135
- Valutakursdifferenser	-	-	-
Verkligt värde den 31 december 2019	2 403 730	1 787	2 405 517

KONCERNEN 2018	Aktier och andelar	Övriga finansiella tillgångar	Summa
Verkligt värde den 1 januari 2018	40 667	-	40 667
Anskaffningsvärde förvärv	69	-	69
Omklassificeringar från Nivå 2	1 887 517	-	1 887 517
Avyttringar för försäljning/omklassificerad till lager	-	-	-
Totalt redovisade vinster och förluster i årets resultat			
- Förändring i verkligt värde (realiserad)	-	-	-
- Förändring i verkligt värde (orealiserad)	231 564	-	231 564
- Valutakursdifferenser	-	-	-
Verkligt värde den 31 december 2018	2 159 816	-	2 159 816

MODERBOLAGET 2019	Aktier och andelar	Övriga finansiella tillgångar	Summa
Verkligt värde den 1 januari 2019	1 391 173	101 032	1 492 205
Anskaffningsvärde förvärv	2 924	1 756	4 680
Omklassificering till placeringar i koncernföretag	-	-100 012	-100 012
Avyttringar för försäljning/omklassificerad till lager	-	-	-
Totalt redovisade vinster och förluster i årets resultat			
- Förändring i verkligt värde (realiserad)	-1 250	-	-1 250
- Förändring i verkligt värde (orealiserad)	94 312	-989	93 323
- Valutakursdifferenser	-	-	-
Verkligt värde den 31 december 2019	1 487 159	1 787	1 488 946

MODERBOLAGET 2018	Aktier och andelar	Övriga finansiella tillgångar	Summa
Verkligt värde den 1 januari 2018	38 267	-	38 267
Anskaffningsvärde förvärv	13	100 000	100 013
Omklassificeringar från Nivå 2	1 232 828	-	1 232 828
Avyttringar för försäljning/omklassificerad till lager	-	-	-
Totalt redovisade vinster och förluster i årets resultat			
- Förändring i verkligt värde (realiserad)	-	-	-
- Förändring i verkligt värde (orealiserad)	120 065	1 020	121 085
- Valutakursdifferenser	-	-	-
Verkligt värde den 31 december 2018	1 391 173	101 020	1 492 193

Not 15 Andra finansiella tillgångar och skulder (fortsättning)

KONCERNEN Aktier och andelar	Verkligt värde 2019	Verkligt värde 2018	Anskaffningsvärde 2019	Anskaffningsvärde 2018
Dagligvaror & tjänster	44 294	12 720	46 685	22 580
Energi	33 721	17 500	10 584	16 423
Finans & Fastighet	111 422	87 569	112 928	97 011
Industrivaror & Tjänster	131 369	106 667	73 726	79 010
IT/Telekom	84 620	65 592	96 400	83 029
Råvaror	31 452	21 800	28 815	27 902
Sällanköpsvaror & Tjänster	73 116	113 971	74 075	136 700
Utländska aktier	-	-	4 745	4 745
Summa noterade aktier	509 994	425 819	447 958	467 400
Noterade andelar	1 066 758	690 913	692 548	532 548
Onoterade aktier	2 397 386	2 153 472	556 334	593 189
Onoterade andelar	6 344	6 344	6 669	6 669
Summa aktier och andelar i koncernen	3 980 482	3 276 548	1 703 509	1 599 806

MODERBOLAGET Aktier och andelar	Verkligt värde 2019	Verkligt värde 2018	Anskaffningsvärde 2019	Anskaffningsvärde 2018
Dagligvaror & tjänster	44 294	12 720	46 685	22 580
Energi	33 721	17 500	10 584	16 423
Finans & Fastighet	111 422	87 569	112 928	97 011
Industrivaror & Tjänster	131 369	106 667	73 726	79 010
IT/Telekom	84 620	65 592	96 400	83 029
Råvaror	31 452	21 800	28 815	27 902
Sällanköpsvaror & Tjänster	73 116	113 971	74 075	136 700
Utländska aktier	-	-	4 745	4 745
Summa noterade aktier	509 994	425 819	447 958	467 400
Noterade andelar	1 066 758	690 913	692 548	532 548
Onoterade aktier	1 483 216	1 387 229	490 388	488 714
Onoterade andelar	3 944	3 944	4 319	4 319
Summa aktier och andelar i moderbolaget	3 063 912	2 507 905	1 635 213	1 492 981

Utländska placeringar är värderade till balansdagens kurs.

Not 15 Andra finansiella tillgångar och skulder (fortsättning)

KONCERNEN Räntebärande	Verkligt värde 2019	Verkligt värde 2018	Anskaffningsvärde 2019	Anskaffningsvärde 2018
Emittent				
Svenska staten	-	-	-	-
Svensk kommunal sektor	334 909	326 624	336 812	326 766
Svenska bostadsinstitut	225 208	268 036	226 898	272 689
Svenska finansföretag	106 070	117 584	106 054	117 871
Övriga svenska emittenter	436 200	423 041	415 610	412 628
Utländsk stat, centralbank och/eller internationell organisation	68 228	82 653	68 897	83 235
Utländska bostadsinstitut	69 543	65 361	69 566	65 392
Övriga utländska emittenter	243 819	221 340	232 114	215 205
Summa	1 483 977	1 504 639	1 455 951	1 493 786
Förlagslån, övriga emittenter	6 929	7 277	6 233	6 233
Summa	1 490 906	1 511 916	1 462 184	1 500 019
Räntebärande - förfallostruktur				
Mindre än 1 år	665 624	521 844	636 248	508 009
1 år	236 587	356 925	236 241	359 566
2 år	223 996	281 533	224 722	279 447
3 år	187 210	198 257	187 653	198 719
4 år	154 830	136 075	154 527	136 907
5 år	22 659	17 282	22 791	17 371
6-10 år	-	-	-	-
Summa	1 490 906	1 511 916	1 462 182	1 500 019
MODERBOLAGET Räntebärande				
Emittent				
Svenska staten	-	-	-	-
Svensk kommunal sektor	334 909	326 624	336 812	326 766
Svenska bostadsinstitut	225 208	268 036	226 898	272 689
Svenska finansföretag	106 070	117 584	106 054	117 871
Övriga svenska emittenter	436 200	423 041	415 610	412 628
Utländsk stat, centralbank och/eller internationell organisation	68 228	82 653	68 897	83 235
Utländska bostadsinstitut	69 543	65 361	69 566	65 392
Övriga utländska emittenter	243 819	221 340	232 114	215 205
Summa	1 483 977	1 504 639	1 455 951	1 493 786
Övriga koncernlån	-	101 020	-	100 000
Förlagslån, övriga emittenter	6 929	7 277	6 233	6 233
Summa	1 490 906	1 612 936	1 462 184	1 600 019
Räntebärande - förfallostruktur				
Mindre än 1 år	665 623	521 844	636 248	508 009
1 år	236 587	356 925	236 241	359 566
2 år	223 997	281 533	224 722	279 447
3 år	187 210	198 257	187 653	198 719
4 år	154 830	136 075	154 527	136 907
5 år	22 659	118 302	22 791	117 371
6-10 år	-	-	-	-
Summa	1 490 906	1 612 936	1 462 182	1 600 019

Not 16 Återförsäkrares andel av avsättning för oreglerade skador

	2019	2018
Ingående balans	324 141	467 064
Återförsäkrares andel av årets avsättning för oreglerade skador	78 791	-142 923
Summa återförsäkrares andel av avsättning för oreglerade skador	402 932	324 141

Not 17 Fordringar avseende direkt försäkring och övriga fordringar

Not	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Fordringar hos försäkringsbolag	250 429	243 768	250 429	243 768
Fordringar hos försäkringstagare	101 427	94 959	101 427	94 959
Summa Fordringar avseende direkt försäkring	351 856	338 727	351 856	338 727
Koncerninterna fordringar	-	-	-	2 678
Övriga fordringar	70 149	95 615	68 273	94 743
Summa Övriga fordringar	70 149	95 615	68 273	97 421

Bolaget betraktar risken i fordringar avseende direkt försäkring som mycket låg. Därför har ingen avsättning gjorts för osäkra fordringar i dessa poster. Posten Övriga fordringar innehåller främst kortfristiga fordringar i samband med avslutade aktieaffärer. Även dessa bedöms ha en mycket låg risk. Därför har inte heller i denna post någon avsättning för osäkra fordringar gjorts.

Not 18 Materiella tillgångar

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Ingående anskaffningsvärde	130 456	124 892	128 467	122 532
Årets anskaffningar	10 488	7 266	10 488	7 266
Årets avyttringar	-4 745	-1 702	-4 581	-1 331
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	136 199	130 456	134 374	128 467
Ingående avskrivning enligt plan	-111 831	-105 950	-110 333	-104 597
Årets avskrivningar i försäkringsrörelsen	-6 733	-6 441	-6 733	-6 441
Årets avskrivningar i fastighetsförvaltningen	-364	-376	-88	-88
Årets avyttringar	2 942	936	2 807	793
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-115 986	-111 831	-114 347	-110 333
Utgående restvärde	20 213	18 625	20 027	18 134

Not 19 Leasing

Leasingavtal (Leasetagare)

Leasing där koncernen Länsförsäkringar Jönköping är leasingtagare avser i huvudsak kostnader för lokalhyra och kontorsutrustning.

	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Förfallotidpunkt / Totala framtida minimileasingavgifter			
< 1 år	12 229	24 033	25 792
1-5 år	24 458	48 066	51 584
> 5 år	-	-	-
Summa totala framtida minimileasingavgifter	36 687	72 099	77 376
Totala leasingavgifter under perioden	12 229	24 033	25 792

Operationell leasingavtal (Leasegivare)

Operationell leasing där koncernen Länsförsäkringar Jönköping är leasegivare avser intäkter för lokalhyra.

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Förfallotidpunkt / Totala framtida minimileasingintäkter				
1 år	28 410	24 422	-	-
2 år	22 850	17 297	-	-
3 år	19 602	16 192	-	-
4 år	4 676	14 966	-	-
5 år	1 707	1 442	-	-
> 5 år	2 340	1 177	-	-
Summa totala framtida minimileasingintäkter	79 592	75 497	-	-
Totala leasingintäkter under perioden	24 725	24 415	-	-

Not 20 Nyttjanderättstillgångar inklusive effekt av införande av IFRS 16 Leasingavtal

Effekt av införande av IFRS 16 Leasingavtal

Denna not förklarar effekterna i koncernens finansiella ställning vid tillämpning av IFRS 16 Leasingavtal. Koncernen Länsförsäkringar Jönköping har tillämpat IFRS 16 Leasingavtal från den 1 januari 2019, vilket resulterat i mindre justeringar i beloppen som redovisas i den finansiella rapporten. I enlighet med övergångsreglerna i IFRS 16 så har koncernen tillämpat den förenklade övergångsmetoden och har därmed inte räknat om jämförelsetalen. Alla nyttjanderätter värderas vid övergången till ett belopp som

motsvarar leasingsskulder, justerad för beloppet för eventuella förutbetalda eller upplupna betalningar hänförliga till leasingavtalet. Således har övergången till IFRS 16 inte haft någon väsentlig påverkan på koncernens eget kapital.

Koncernen Länsförsäkringar Jönköping leasar främst kontorslokaler samt kontorsinventarier såsom skrivare. Leasingavtalen skrivs normalt på 2 till 3 år men med möjlighet att förlänga. Avtalen innehåller både leasing- och icke-leasingkomponenter. Koncernen fördelar ersättningen i avtalet till leasing- och icke-leasingkomponenter baserat på deras relativa fristående priser.

Belopp i KSEK	KONCERNEN 2019
Kostnadsupplysningar	
Avskrivning av nyttjanderättstillgångar	-5 445
Räntekostnad leasingsskuld	-234
Leasingkostnad avseendetillgångar av lågt värde	-5 212
Intäkter från vidareuthyrning av nyttjanderätt	437

Nyttjanderättstillgångar och leasingsskulder Redovisat värde av nyttjanderättstillgångar

	2019-12-31
Lokalhyra	12 110
Utrustning	1 211
Summa nyttjanderättstillgångar	13 321
Tillkommande nyttjanderätter	-
Leasingsskulder	-12 975

Koncernen Länsförsäkringar Jönköping bestämmer den marginella låneräntan på följande sätt:

Inga externa lån från utomstående har tagits i närtid, därför utgår marginella låneräntan ifrån en swapräntekurva i kronor som justeras för kreditrisk.

Not 21 Förutbetalda anskaffningskostnader

	2019	2018
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	22 889	8 656
Årets avskrivning	-22 889	-8 656
Årets avsättning	23 615	22 889
Summa förutbetalda anskaffningskostnader	23 615	22 889

Not 22 Övriga förutbetalda kostnader

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Övriga förutbetalda kostnader	4 036	5 833	5 184	5 071
Summa övriga förutbetalda kostnader	4 036	5 833	5 184	5 071

Not 23 Försäkringstekniska avsättningar

	2019 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	2019 Avsättning för oreglerade skador	2018 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	2018 Avsättning för oreglerade skador
Förändring under perioden				
Ingående balans	525 086	1 958 019	494 931	2 030 069
Förändring i avsättning	37 767	113 778	30 155	-72 050
Utgående balans	562 853	2 071 797	525 086	1 958 019

Försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrars andelar

	2019	2018
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring		
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	562 853	525 086
Avsättning för inträffade och rapporterade skador	984 928	909 280
Avsättning för ännu ej rapporterade skador	1 012 542	979 616
Avsättning för skaderegleringskostnader	74 327	69 123
Avsättning för återbäring	101 020	391
Summa	2 735 670	2 483 496

	2019	2018
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar		
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	-	-
Avsättning för inträffade och rapporterade skador	-194 303	-108 488
Avsättning för ännu ej rapporterade skador	-208 629	-215 653
Avsättning för skaderegleringskostnader	-	-
Summa	-402 932	-324 141

	2019	2018
Försäkringstekniska avsättningar för egen räkning		
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	562 853	525 086
Avsättning för inträffade och rapporterade skador	790 625	800 792
Avsättning för ännu ej rapporterade skador	803 913	763 963
Avsättning för skaderegleringskostnader	74 327	69 123
Avsättning för återbäring	101 020	391
Summa	2 332 738	2 159 355

Not 23 Försäkringstekniska avsättningar (fortsättning)

SKADEÅRGÅNG												
Skadekostnad före återförsäkring avseende direkt försäkring	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt:
- I slutet av skadeåret	481 665	632 216	512 079	488 527	643 154	596 818	692 604	695 770	885 694	851 618	1 120 529	
- ett år senare	464 748	612 607	501 589	500 104	616 419	628 668	673 237	674 101	869 201	877 539		
- två år senare	445 176	599 045	495 738	530 805	617 838	596 924	651 570	667 747	866 046			
- tre år senare	456 695	606 002	487 111	523 851	610 462	588 639	650 335	652 121				
- fyra år senare	454 505	595 939	480 913	504 082	592 375	587 065	640 268					
- fem år senare	451 516	586 989	459 078	502 868	589 140	583 918						
- sex år senare	449 988	582 218	462 312	510 366	593 762							
- sju år senare	437 739	582 167	462 779	498 632								
- åtta år senare	436 307	581 147	461 839									
- nio år senare	434 548	579 355										
- tio år senare	432 532											
Nuvarande skattning av total skadekostnad	432 532	579 355	461 839	498 632	593 762	583 918	640 268	652 121	866 046	877 539	1 120 529	
Totalt utbetalt	-399 228	-548 380	-427 133	-461 508	-555 315	-544 555	-593 864	-595 662	-782 267	-748 845	-606 083	
Kvarvarande skadekostnad	33 304	30 975	34 706	37 124	38 447	39 363	46 404	56 459	83 779	128 694	514 446	
Diskonteringsseffekt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Avsättning upptagen i balansräkning	33 304	30 975	34 706	37 124	38 447	39 363	46 404	56 459	83 779	128 694	514 446	1 043 701
Avsättning avseende tidigare år												403 855
Avsättning för skadereglering												74 327
Total avsättning avseende direkt försäkring	33 304	30 975	34 706	37 124	38 447	39 363	46 404	56 459	83 779	128 694	514 446	1 521 883
SKADEÅRGÅNG												
Skadekostnad efter återförsäkring avseende direkt försäkring	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt:
- I slutet av skadeåret	453 684	556 040	482 751	461 637	549 121	543 265	615 074	680 100	747 870	834 384	835 812	
- ett år senare	438 502	533 826	478 320	471 495	544 828	569 975	599 162	661 424	734 973	852 596		
- två år senare	421 935	529 695	470 748	475 670	555 049	527 001	577 249	658 344	734 952			
- tre år senare	429 662	541 878	463 286	480 627	532 026	529 982	576 851	642 974				
- fyra år senare	429 267	532 314	457 346	466 930	523 771	528 768	568 592					
- fem år senare	427 030	526 848	439 037	467 995	521 446	526 373						
- sex år senare	425 965	527 772	442 714	473 593	526 896							
- sju år senare	422 056	527 592	441 831	470 156								
- åtta år senare	420 508	527 235	440 875									
- nio år senare	419 323	525 847										
- tio år senare	418 344											
Nuvarande skattning av total skadekostnad	418 344	525 847	440 875	470 156	526 896	526 373	568 592	642 974	734 952	852 596	835 812	
Totalt utbetalt	-398 013	-509 100	-424 021	-457 279	-502 290	-496 594	-533 447	-591 848	-658 947	-731 945	-458 947	
Kvarvarande skadekostnad	20 331	16 747	16 854	12 877	24 606	29 779	35 145	51 126	76 005	120 651	376 865	
Diskonteringsseffekt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Avsättning upptagen i balansräkning	20 331	16 747	16 854	12 877	24 606	29 779	35 145	51 126	76 005	120 651	376 865	780 986
Avsättning avseende tidigare år												263 638
Avsättning avseende skadereglering												74 327
Total avsättning avseende direkt försäkring för egen räkning												1 118 951

Not 24 Avsättning för återbäring

	2019	2018
Återbäring från tidigare år	391	50 477
Under året utbetald återbäring	629	-51 495
Återförd återbäring avseende tidigare år	-	1 409
Årets avsättning	100 000	-
Avsättning för återbäring	101 020	391

Not 25 Skulder avseende direkt försäkring och övriga skulder

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Skulder hos försäkringsföretag	41 273	44 645	41 273	44 645
Förskottsbetalda premier	137 068	131 889	137 068	131 889
Summa skulder avseende direkt försäkring	178 341	176 534	178 341	176 534
Skatteskuld	950	9 215	4 259	6 636
Koncernskulder	-	-	4 073	-
Övriga skulder	14 363	35 694	12 084	32 809
Summa Övriga skulder	15 313	44 909	20 416	39 445

Not 26 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Upplupna löner och sociala avgifter	24 108	19 634	23 914	19 505
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9 786	3 927	3 110	2 281
Summa övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	33 894	23 561	27 024	21 786

Not 27 Upplysningar om närstående

Moderbolaget har en närstående relation med sina dotter- och dotterdotterföretag. Koncernen har en närstående relation med joint venture LänBo Fastigheter AB. Prissättningen för affärsverksamheten är gjord på marknads-mässiga villkor. Prissättningen för tjänster tillhandahållna inom koncernen baseras på direkta och indirekta kostnader.

Avtal om försäkring

Dotterföretagen i koncernen har tecknat avtal om försäkring med moderbolaget Länsförsäkringar Jönköping, såväl vad gäller affärsverksamheten som de fysiska fastigheterna. Detsamma gäller Joint venture företaget LänBo Fastigheter AB.

Avtal om lån

Ett koncerninternt avtal om lån föreligger mellan moderbolaget och dotterföretaget ELL-EFF fastigheter AB.

Avtal om fastighetsförvaltning

Dotterföretagen förvaltar koncernens fastigheter, vilket inkluderar t.ex. förvärv och försäljningar, förvaltning, hyresavisering, hantering av kontrakt och avtal.

Avtal om särskilda tjänster

Dotterföretagen köper särskilda tjänster av moderbolaget, t.ex. kontorstjänster, ekonomi och redovisning.

Hyra av kontorslokaler

Moderbolaget hyr kontorslokalerna i Jönköping av dotterbolaget ELL-EFF Fastigheter AB.

Länsförsäkringar Jönköping hyr kontorslokalerna i Värnamo av Joint venture LänBo Fastigheter AB.

Sammanställning över närstående transaktioner

KONCERNEN Närstående relation	År	Köp av varor och tjänster	Försäljning av varor och tjänster	Fordran per bokslutsdagen	Skuld per bokslutsdagen
Joint venture LänBo Fastigheter AB	2019	-1 820	383	-	-
		-1 820	383	-	-
Joint venture LänBo Fastigheter AB	2018	-1 554	377	-	-52
		-1 554	377	-	-52

MODERBOLAGET Närstående relation	År	Köp av varor och tjänster	Försäljning av varor och tjänster ¹⁾	Koncernbidrag Lämnat (+) Erhållet (-)	Aktieägar-tillskott	Fordran per bokslutsdagen	Skuld per bokslutsdagen
Dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter	2019	13 748	2 135	6 685	-	79 916	-4 073
Dotterföretaget Länet Förvaltning i Jönköping AB	2019	-	-	-	500	-	-
		13 748	2 135	6 685	500	79 916	-4 073
Dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter	2018	13 563	470	-	-	102 678	-
Dotterföretaget Länet Förvaltning i Jönköping AB	2018	-	-	-	46 200	-	-
		13 563	470	-	46 200	102 678	-

¹⁾ I försäljning varor och tjänster ingår inte ränteintäkter om 1 540 KSEK, som dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter har betalt under år 2019.

Information om Länsförsäkringar

De 23 länsförsäkringsbolagen har valt att organisera vissa gemensamma verksamheter i Länsförsäkringar AB-koncernen. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där stor-skalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom Länsförsäkringar. Tjänster tillhandahålls av Länsförsäkringar AB gentemot länsförsäkringsbolagen avseende utförande av utvecklingsprojekt och ovan beskrivna service. Prissättning för service-verksamhet inom länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnaderna

rättvist inom länsförsäkringsgruppen utifrån förbrukning. Gemensamma utvecklingsprojekt och gemensam service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel. Dessutom har bolaget under 2019 löpande transaktioner som omfattar kostnader och provisionsersättning avseende försäljning och kundvård för den av Länsförsäkringar Jönköping förmedlade affären, se not 9. Som närstående räknar Länsförsäkringar Jönköping även övriga bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Samtliga transaktioner mellan närstående parter baseras på marknads-mässiga villkor. Transaktioner som avser direktförsäkring och återförsäkring är exkluderad i denna not.

	År	Köp av varor och tjänster	Försäljning av varor och tjänster	Aktieägar-tillskott	Fordran per bokslutsdagen	Skuld per bokslutsdagen
Länsförsäkringar AB-koncernen	2019	123 040	135 541	-	-	2 304
Länsbolag	2019	3 061	698	-	-	12
		126 101	136 239	-	-	2 316
Länsförsäkringar AB-koncernen	2018	90 162	124 318	-	-	8 386
Länsbolag	2018	2 960	-	-	320	155
		93 122	124 318	-	320	8 541

Not 28 Personal och löner

Personal – antal KONCERN	Män 2019	Kvinnor 2019	Totalt 2019	Män 2018	Kvinnor 2018	Totalt 2018
Kontorstjänstemän årsarbetare	99	128	227	96	127	223
Övriga anställda	2	-	2	1	-	1
Totalt	101	128	229	97	127	224

Personal – antal MODERBOLAGET	Män 2019	Kvinnor 2019	Totalt 2019	Män 2018	Kvinnor 2018	Totalt 2018
Kontorstjänstemän	98	127	225	95	126	221
Övriga anställda	-	-	-	-	-	-
Totalt	98	127	225	95	126	221

KONCERNEN 2019

Kostnadsförda löner och ersättningar under året, inkl sociala avgifter	Löner och ersättningar	Sociala avgifter	Varav pensionsavgifter	Totalt 2019
Styrelse och verkställande direktör ¹⁾	4 380	2 501	874	6 881
Kontorstjänstemän	115 975	62 499	18 849	178 474
Övriga anställda	711	247	15	958
Summa	121 066	65 247	19 738	186 313

KONCERNEN 2018

Kostnadsförda löner och ersättningar under året, inkl sociala avgifter	Löner och ersättningar	Sociala avgifter	Varav pensionsavgifter	Totalt 2018
Styrelse och verkställande direktör	3 948	2 681	778	6 629
Kontorstjänstemän	109 549	63 493	19 593	173 042
Övriga anställda	579	188	23	767
Summa	114 076	66 362	20 394	180 438

MODERBOLAGET 2019

Kostnadsförda löner och ersättningar under året, inkl sociala avgifter	Löner och ersättningar	Sociala avgifter	Varav pensionsavgifter	Totalt 2019
Styrelse och verkställande direktör ¹⁾	4 380	2 501	874	6 881
Kontorstjänstemän	114 933	62 015	18 730	176 948
Summa	119 313	64 516	19 604	183 829

MODERBOLAGET 2018

Kostnadsförda löner och ersättningar under året, inkl sociala avgifter	Löner och ersättningar	Sociala avgifter	Varav pensionsavgifter	Totalt 2018
Styrelse och verkställande direktör	3 926	2 670	778	6 596
Kontorstjänstemän	108 766	63 101	19 507	171 867
Summa	112 692	65 771	20 285	178 463

Könsfördelning i företagsledningen KONCERNEN	Män 2019	Kvinnor 2019	Totalt 2019	Män 2018	Kvinnor 2018	Totalt 2018
Styrelse	5	4	9	5	4	9
Verkställande direktör ¹⁾	-	1	1	-	1	1
Övriga ledande befattningshavare ²⁾	3	3	6	5	4	9
Totalt	8	8	16	10	9	19

Not 28 Personal och löner (fortsättning)

Könsfördelning i företagsledningen MODERBOLAGET	Män 2019	Kvinnor 2019	Totalt 2019	Män 2018	Kvinnor 2018	Totalt 2018
Styrelse	5	4	9	5	4	9
Verkställande direktör ¹⁾	-	1	1	-	1	1
Övriga ledande befattningshavare ²⁾	3	3	6	5	4	9
Totalt	8	8	16	10	9	19

¹⁾ Under 2018 var koncernens finanschef vd i samtliga dotterbolag. Han erhöll ingen särskild ersättning för sin vd-roll varför finanschefens ersättning ingår i raden för Andra ledande befattningshavare. Under våren 2019 sjuöskades en ny organisation, varpå finanschefen lämnade sitt vd-uppdrag inom dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter och en extern vd tillträdde. Under 2019 har externt vd-arvode fakturerats med 890 KSEK till dotterkoncernen. Fakturerat arvode inkluderas inte i denna not. Under 2019 har en tillförordnad vd utsetts i moderbolaget. Dennes ersättning redovisas i not 29 på raden Andra ledande befattningshavare, intill dess slutlön till tidigare vd har reglerats.

²⁾ Antalet andra ledande befattningshavare hade successivt ökat under 2018, men här redovisas antalet vid årets slut. Under våren 2019 har en ny organisation sjuöskats, vilken även reducerat antalet Övriga ledande befattningshavare.

Not 29 Ersättning till ledande befattningshavare

KONCERNEN 2019	Grundlön	Fasta Arvoden	Övriga ersättningar	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Totalt
Styrelseordförande Göran Lindell	-	240	179	-	-	419
Vice styrelseordförande Maria Sturesson	-	135	112	-	-	247
Styrelseledamot, Ola Andersson	-	90	89	-	-	179
Styrelseledamot, Cecilia Bjursell	-	90	79	-	-	169
Styrelseledamot, Jeanette Boström	-	90	60	-	-	150
Styrelseledamot, Mikael Bäckström	-	90	84	-	-	174
Styrelseledamot, Kjell Hellqvist	-	90	81	-	-	171
Styrelseledamot, Peter Josephson	-	90	79	-	-	169
Styrelseledamot, Barbro Liljedahl	-	90	101	-	-	191
Verkställande direktör (1) ¹⁾	2 511	-	-	124	874	3 509
Andra ledande befattningar (6) ²⁾	7 920	-	-	436	3 514	11 870
Summa	10 431	1 005	864	560	4 388	17 248

KONCERNEN 2018	Grundlön	Fasta Arvoden	Övriga ersättningar	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Totalt
Styrelseordförande, Göran Lindell	-	210	156	-	-	366
Vice styrelseordförande, Maria Sturesson	-	115	120	-	-	235
Styrelseledamot, Ola Andersson	-	70	84	-	-	154
Styrelseledamot, Cecilia Bjursell	-	70	67	-	-	137
Styrelseledamot, Jeanette Boström	-	70	54	-	-	124
Styrelseledamot, Mikael Bäckström	-	70	78	-	-	148
Styrelseledamot, Kjell Hellqvist	-	70	72	-	-	142
Styrelseledamot, Peter Josephson	-	70	69	-	-	139
Styrelseledamot, Barbro Liljedahl	-	70	94	-	-	164
Styrelseledamot, Gunilla Värn	-	22	-	-	-	22
Verkställande direktör (1) ¹⁾	2 317	-	-	114	778	3 209
Andra ledande befattningshavare (9) ²⁾	8 715	-	-	478	4 092	13 285
Summa	11 032	837	794	592	4 870	18 125

Not 29 Ersättning till ledande befattningshavare (fortsättning)

MODERBOLAGET 2019	Grundlön	Fasta arvoden	Övriga ersättningar	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Totalt
Styrelseordförande, Göran Lindell	-	240	179	-	-	419
Vice styrelseordförande, Maria Stureson	-	135	112	-	-	247
Styrelseledamot, Ola Andersson	-	90	89	-	-	179
Styrelseledamot, Cecilia Bjursell	-	90	79	-	-	169
Styrelseledamot, Jeanette Boström	-	90	60	-	-	150
Styrelseledamot, Mikael Bäckström	-	90	84	-	-	174
Styrelseledamot, Kjell Hellqvist	-	90	81	-	-	171
Styrelseledamot, Peter Josephson	-	90	79	-	-	169
Styrelseledamot, Barbro Liljedahl	-	90	101	-	-	191
Verkställande direktör (1) ¹⁾	2 511	-	-	124	874	3 509
Andra ledande befattningar (6) ²⁾	7 920	-	-	436	3 514	11 870
Summa	10 431	1 005	864	560	4 388	17 248

MODERBOLAGET 2018	Grundlön	Fasta arvoden	Övrig ersättning	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Totalt
Styrelseordförande, Göran Lindell	-	210	156	-	-	366
Vice styrelseordförande, Maria Stureson	-	115	120	-	-	235
Styrelseledamot, Ola Andersson	-	70	84	-	-	154
Styrelseledamot, Cecilia Bjursell	-	70	67	-	-	137
Styrelseledamot, Jeanette Boström	-	70	54	-	-	124
Styrelseledamot, Mikael Bäckström	-	70	78	-	-	148
Styrelseledamot, Kjell Hellqvist	-	70	72	-	-	142
Styrelseledamot, Peter Josephson	-	70	69	-	-	139
Styrelseledamot, Barbro Liljedahl	-	70	94	-	-	164
Verkställande direktör (1) ¹⁾	2 317	-	-	114	778	3 209
Andra ledande befattningshavare (9) ²⁾	8 715	-	-	478	4 092	13 285
Summa	11 032	815	794	592	4 870	18 103

¹⁾ Under 2018 var koncernens finanschef vd i samtliga dotterbolag. Han erhöll ingen särskild ersättning för sin vd-roll varför finanschefens ersättning ingår i raden för Andra ledande befattningshavare. Under våren 2019 sjösattes en ny organisation, varpå finanschefen lämnade sitt vd-uppdrag inom dotterkoncernen ELL-EFF Fastigheter och en extern vd tillträdde. Under 2019 har externt vd-arvode fakturerats med 890 KSEK till dotterkoncernen. Fakturerat arvode inkluderas inte i denna not. Under 2019 har en tillförordnad vd utsetts i moderbolaget. Dennes ersättning redovisas på raden Andra ledande befattningshavare, intill dess slutlön till tidigare vd har reglerats.

²⁾ Antalet andra ledande befattningshavare hade successivt ökat under 2018, men här redovisas antalet vid årets slut. Under våren 2019 har en ny organisation sjösatts, vilken även reducerat antalet ledande befattningshavare.

Ersättning och förmåner

Arvoden till styrelsens ordförande och ledamöter beslutas av bolagsstämman. Arbetstagarrepresentanter erhåller ej styrelsearvode.

Ersättning till verkställande direktör i respektive bolag och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pension. Med andra ledande befattningshavare avses de personer i moderbolaget som tillsammans med verkställande direktören utgör respektive bolags ledning och har befogenhet och ansvar för planering, ledning och styrning av företags verksamhet. Företagsledningen består, utöver verkställande direktören, av sex personer.

Pensioner

Verkställande direktörer och ledande befattningshavare i moderbolaget har en avgiftsbestämd pension, utan några andra förpliktelser från bolaget än att under anställningen erlägga årlig premie. Pensionsåldern för verkställande direktörer och övriga ledande befattningshavare är 65 år.

Avgångsvederlag

Vid moderbolagets uppsägning av verkställande direktören utgår 18 månadslöner i avgångsvederlag. Vid bolagets uppsägning av tillförordnad verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare utgår 12 månadslöner.

Pensioner till övriga anställda

Övriga anställda i koncernen har en avgiftsbestämd pension, utan några andra förpliktelser från bolaget än att under anställningen erlägga årlig premie.

Not 30 Ersättningspolicy

Principer

Utgångspunkten är att ersättningar och anställningsvillkor ska vara så utformade att de främjar en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntrar till överdrivet risktagande, men samtidigt möjliggör att personal och ledande befattningshavare med rätt kompetens kan rekryteras och behållas. Ersättningen ska vara relaterad till befattningshavarens ansvar och befogenheter.

Ersättning

Ersättning ska i huvudsak utgå med fast månadslön. Härtill kan bolagsövergripande målbaserad rörlig ersättning utges till tillsvidareanställd inom koncernen Länsförsäkringar Jönköping. Till verkställande direktör, företagsledning och chefer samt kapitalförvaltare utgår ingen målrelaterad ersättning, inte heller till de centrala funktionerna, funktionen för regel- efterlevnad, riskhanteringsfunktionen, aktuariefunktionen och intern-revisionsfunktionen. Personalrepresentanterna i företagsledningen omfattas dock inte av denna begränsning. Den målbaserade rörliga ersättningen ska baseras på relevanta och väl mätbara underlag i enlighet med bolagets verksamhetsplan samt innehålla bestämda maxbelopp. En förutsättning för att målbaserad ersättning ska utfalla är att bolaget redovisar ett positivt försäkringstekniskt resultat före bokslutsdispositioner och skatt för det räkenskapsår ersättningen avser.

Pension

Pension erhålls i huvudsak från vid varje tidpunkt gällande pensionsavtal för försäkringsbranschen. För verkställande direktör och ledande befattningshavare kan här till komma kompletterande pensionsöverens-kommelse baserad på marknadsmässig bedömning av relevanta motsvarande tjänster.

Handläggning

Moderbolagets styrelses ersättningsutskott handlägger överenskommelse med verkställande direktören och förelägger styrelsen förslag till beslut. Verkställande direktör handlägger överenskommelse med övriga personer i företagsledningen efter samråd med ersättningsutskottet. Dotterbolagets styrelseordförande handlägger överenskommelse med dess verkställande direktör och förelägger styrelsen förslag till beslut.

Not 31 Information angående ersättning till revisorer

Kostnader avseende räkenskapsåret 2019 för revision och annan granskning uppgår till 1 861 KSEK (1 660) i koncernen, varav moderbolaget 1 332 KSEK (1 332).

KPMG - Koncernen	2019	2018
Revisionsuppdrag	1 244	1 252
Revisionära tjänster	489	315
Skatterådgivning	128	93
Summa ersättning till revisorer	1 861	1 660

Not 32 Resultat per försäkringsklass

Resultaträkningens poster uppdelade på försäkringsklasser	Totalt 2019	Försäkringsklasser					Summa direkt försäkring	Mottagen återförsäkring
		Olycksfall och sjukdom	Motorfordon övriga klasser	Brand och annan egendomsskador	Allmän ansvarighet	Rättsskydd		
Premieinkomst, brutto	1 300 582	90 758	511 042	586 116	33 358	20 484	1 241 758	58 824
Premieintäkt, brutto	1 262 815	87 196	498 515	571 190	32 552	19 956	1 209 409	53 406
Försäkringsersättningar, brutto	-1 263 378	-80 328	-423 657	-678 257	-27 491	-13 532	-1 223 265	-40 113
Driftskostnader, brutto	-175 751	-13 092	-56 838	-95 791	-5 928	-3 273	-174 922	-829
Resultat av avgiven återförsäkring	197 311	-6 263	-18 035	211 446	6 756	3 407	197 311	-
Skadeprocent	100,0%	92,1%	85,0%	118,7%	84,5%	67,8%	101,1%	75,1%

Not 33 Tilläggsupplysningar till kassaflöden

	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Betalda räntor och erhållen utdelning				
Erhållen ränta	11 252	9 163	12 770	10 518
Erhållen utdelning	30 142	33 687	17 900	32 412
Erlagd ränta	- 243	-103	-243	-
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet				
Av- och nedskrivningar av tillgångar	10 024	10 841	8 185	7 912
Realisationsvinster och -förluster inklusive utrangeringar	-40 767	-28 964	-36 826	-66 422
Värdeförändring	-603 506	-124 530	-430 138	51 452
Förändring avsättningar	-6 420	252	-6 420	252
IFRS 16 påverkan	125	-	-	-
Upplupen ränta	-	-	-621	-112
Övrigt	-	1 643	-	-
Summa justering	-640 544	-140 758	-465 790	-6 918

Not 34 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och andra åtaganden

Belopp i KSEK	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Registerförda tillgångar (f.e.r.) avseende försäkringstekniska skulder enligt solvens II	1 704 061	1 811 594	1 704 061	1 811 594
Belopp i MSEK			2019	2018
Borgens- och garantiförbindelser			-	-
Andra åtaganden			8,3	10
Totalt			8,3	10

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning banken ska ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Jönköping ska stå för 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank.

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning

som fastställs av trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga.

Länsförsäkringar Jönköping har utestående åtaganden gentemot en private equity investering om 8,3 MSEK, motsvarande det högsta belopp bolaget åtagit sig att investera. Belopp kommer att utnyttjas under åtagande över en flerårsperiod i takt med avrop.

Not 35 Disposition av företagets resultat

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står

Balanserat resultat	1 343 010 859,26
Årets resultat	275 505 975,91
Summa	1 618 516 835,17

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen balanseras i ny räkning.

Not 36 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Utöver vad som skrivs om viktiga händelser i förvaltningsberättelsen så har inga väsentliga händelser inträffat efter balansdagen.

Not 37 Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Vid upprättandet av redovisning i enlighet med IFRS förutsätts att styrelsen och företagsledningen gör bedömningar, uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter, kostnader och eventalförpliktelser.

Bedömningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och kunskaper om försäkringsbranschen och grundar sig på information tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan således avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. I bolaget förekommer osäkerhet främst avseende fastigheter och försäkringstekniska avsättningar. En beskrivning av känsligheten i bedömningarna görs i tabellerna i not 2.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

FÖRSÄKRINGS- RESPEKTIVE INVESTERINGSAVTAL

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring.

Investeringsavtal är avtal som inte överför någon betydande försäkringsrisk från innehavaren till företaget. Bolaget har inte tecknat några investeringsavtal.

KLASSIFICERING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Försäkringsföretagets redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier:

- Klassificering av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel förutsätter att dessa motsvarar beskrivningen av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel under redovisningsprinciper.
- Finansiella tillgångar och skulder som försäkringsföretaget initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.
- Klassificering av finansiella tillgångar som investering som hålles till förfall förutsätter att försäkringsföretaget har en uttrycklig avsikt och förmåga att inneha tillgångarna till förfall i enlighet med vad som anges under redovisningsprinciper.

VIKTIGA KÄLLOR TILL OSÄKERHETER I UPPSKATTNINGAR

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringsföretagets redovisningsprinciper för försäkringskontrakt, samt process för hur centrala antaganden bestäms som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 1.

Fastställande av verkligt värde på placeringstillgångar

Ett antal av koncernens redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar kräver värdering till verkligt värde. Värderingsprocessen för värdering av finansiella tillgångar och skulder framgår av not 1 där även väsentliga värderingstekniker och antaganden framgår.

Beträffande värderingsprocess och centrala antaganden för värdering av förvaltningsfastigheter så framgår dessa i Not 13 Fastigheter.

Underskrifter

Jönköping den 27 mars 2020

Göran Lindell
Ordförande

Maria Sturesson
Vice ordförande

Ola Andersson

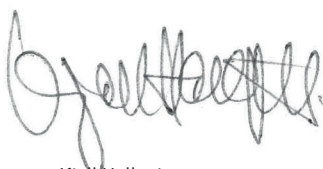
Cecilia Bjursell

Jeanette Boström

Mikael Bäckström

Kjell Hellqvist

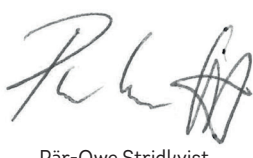
Peter Josephson

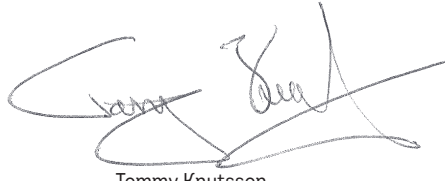
Barbro Liljedahl

Susanne Ehrnström
Arbetstagarledamot

Pär-Owe Strickvist
Arbetstagarledamot

Tommy Knutsson
Tillförordnad Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 3 april 2020

KPMG AB

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Carolin Blomberg
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Jönköping, org. nr 526000-5854

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Jönköping för år 2019. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 6-65 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Avsättning för oreglerade skador

Se redovisningsprinciper i not 1 och andra relaterade upplysningar om Försäkringstekniska avsättningar i not 2 samt i not 23 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernens/moderbolagets avsättning för oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättning uppgår till 2.072 MSEK per 31 december 2019.

Detta är ett område som innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende tidpunkt och storlek för inträffade skador som ska regleras till försäkrings-tagare.

Bolaget använder etablerade aktuariella värderingsmodeller för beräkningarna av oreglerade skador. Modellernas komplexitet ger dock upphov till risk för fel på grund av otillräcklig/ofullständig data eller felaktig utformning eller tillämpning av modellerna.

Bolagets avsättning för oreglerade skador består av ett flertal olika produkter med olika karaktär såsom avvecklingstid, skademönster, antaganden om sjuklighet, inflation, diskonteringsränta, dödlighet (livräntereserven) och omkostnader.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har bedömt de aktuariella antaganden i reserveringsmetoderna genom att jämföra värderingsantagandena med bolagets egna utredningar, myndighetskrav och branschsiffror.

Vi har stickprovvis testat kontroller i företagsledningens process för bland annat extrahering av data som input till de aktuariella beräkningarna.

Vi har använt våra interna specialister på aktuariella frågor för att utmana de metoder och antaganden som använts vid prognostisering av kassaflöden och värderingen av avsättningen. Vidare har vi via kontrollberäkningar verifierat att avsättningen är rimlig jämfört med de förväntade avtalsenliga förpliktelseerna.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar.

Värdering av finansiella instrument klassificerade som nivå 3

Se redovisningsprinciper i not 1 och andra relaterade upplysningar om finansiella instrument i not 2 och not 15 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernen har finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde och som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki. Koncernen har finansiella tillgångar i nivå 3 om 2.406 MSEK. Sammanlagt motsvarar detta 40 procent av koncernens totala placeringstillgångar.

Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar betydande bedömningar av företagsledningen, eftersom de värderas baserat på indata som ej är observerbara av externa parter.

Bolagets tillgångar enligt ovan utgörs av aktier och andelar och övriga lån.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har testat kontroller i värderingsprocessen, innefattande företagsledningens fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data, förändringshantering avseende interna värderings-modeller samt företagsledningens genomgång av värderingar utförda av externa specialister.

Vi har bedömt metoderna i värderingsmodellerna mot branschpraxis och värderingsriktlinjer.

Vi har jämfört använda antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt undersökt betydande avvikelser.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar samt av tillämpade metoder.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-5 och 70-73. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören

för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon

väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Jönköping för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat

att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan

föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

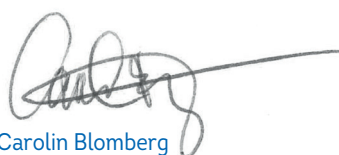
Gunilla Wernelind, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Jönköpings revisor av bolagsstämman den 25 april 2019. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2012.

Carolin Blomberg, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Jönköpings revisor av bolagsstämman den 25 april 2019. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2012.

Stockholm den 3 april 2020

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor
KPMG AB

Carolin Blomberg
Auktoriserad revisor
KPMG AB

Länsförsäkringar Jönköpings styrelse och revisorer

Ordinarie ledamöter

GÖRAN LINDELL, född 1954..... 2019-2022
Lantbrukare Vetlanda
tidigare mandatperiod 1996-2019
vice ordförande 2008-2010
Ordförande sedan 2010

OLA ANDERSSON, född 1955..... 2018-2021
Administrativ chef, Gislaved
tidigare mandatperiod 2011-2018

CECILIA BJURSELL, född 1970..... 2019-2022
Centrumledare, Jönköping
tidigare mandatperiod 2016-2019

JEANETTE BOSTRÖM, född 1966..... 2018-2021
Verkställande direktör, Tranås
tidigare mandatperiod 2006-2018

MIKAEL BÄCKSTRÖM, född 1962..... 2018-2021
Lantbrukare, Aneby
tidigare mandatperiod 2008-2018

KJELL HELLOQVIST, född 1958..... 2017-2020
Lantbrukare, Nässjö
tidigare mandatperiod 1996-2017

PETER JOSEPHSON, född 1962..... 2017-2020
Verkställande direktör, Vetlanda
tidigare mandatperiod 2010-2017

BARBRO LILJEDAHL, född 1976..... 2019-2022
Egenföretagare, Reftele
tidigare mandatperiod 2016-2019

MARIA STURESSON, född 1962..... 2017-2020
Advokat, Anderstorp
tidigare mandatperiod 2010-2017
Vice ordförande sedan 2016

tf Verkställande direktör
TOMMY KNUTSSON, född 1959
Jönköping
tf Verkställande direktör sedan november 2019

SUSANNE EHRNSTRÖM, född 1971..... 2019
försäkringstjänsteman, arbetstagarledamot *

PÄR-OVE STRIDKVIST, född 1962..... 2019
försäkringstjänsteman, arbetstagarledamot *

* Fackliga representanter

Ordinarie revisorer

CAROLIN BLOMBERG född 1973..... 2019
Auktoriserad revisor, Jönköping

GUNILLA WERNELIND, född 1964..... 2019
Auktoriserad revisor, Stockholm

Stående: Susanne Ehrnström, Barbro Liljedahl, Ola Andersson, Maria Stureson, Peter Josephson, Göran Lindell, Cecilia Bjursell
Sittande: Mikael Bäckström, Kjell Hellqvist, Jeanette Boström, Pär-Owe Stridkvist

Bolagsstämma

Fullmäktige

Aneby

Karl-Gustaf Fransson	Aneby	2018-2020
Lars Knutsson	Aneby	2020-2022

Eksjö

Jörgen Ewertsson	Mariannelund	2019-2021
Rolf Abellsson	Eksjö	2019-2021
Karin Eriksson	Eksjö	2019-2021
Sten Eriksson	Eksjö	2020-2022

Gislaved

Sven Pettersson	Smålandsstenar	2018-2020
Kim Westlund	Hestra	2019-2021
Magnus Sjöberg	Reftele	2019-2021
Lina Gunnarsson	Anderstorp	2020-2022
Tina Järmland	Anderstorp	2020-2022
Ulf Stjerneby	Gislaved	2020-2022

Gnosjö

Sharmarke Mohamed	Gnosjö	2020-2021
Solveig Fransson	Skillingaryd	2020-2022

Jönköping

Britt-Marie Ekdahl	Jönköping	2018-2020
Dhan Åstrand	Jönköping	2018-2020
Gunnar A Johansson	Tenhult	2018-2020
Hans Gustavsson	Lekeryd	2018-2020
Karin Kvick	Jönköping	2018-2020
Kristina Bertov	Huskvarna	2018-2020
Martin Hultman	Huskvarna	2018-2020
Anna Johansson	Jönköping	2019-2021
Annett Kjellberg	Jönköping	2019-2021
Caisa Björndahl	Gränna	2019-2021
Christina Nyemad	Jönköping	2019-2021
Fadi Babil	Jönköping	2019-2021
Fredrik Lantz	Bottnaryd	2019-2021
Göran Karlsson	Tenhult	2019-2021
Jan-Olof Moberg	Visingsö	2019-2021
Margaretha Larsson	Jönköping	2019-2021
Anita Johansson	Jönköping	2020-2022
Eva Grune	Bankeryd	2020-2022
Fredrik Nyström	Jönköping	2020-2022
Margit Bogdanovic	Jönköping	2020-2022
Maria Naess	Gränna	2020-2022
Sema Kösebas	Huskvarna	2020-2022
Siv Lindén	Huskvarna	2020-2022
Sven-Olof Montelin	Jönköping	2020-2022

Nässjö

Dan Wareborn	Forserum	2018-2020
Alf Johansson	Malmbäck	2019-2021
Lars Elmsjö	Nässjö	2019-2021
Stellan Lind	Anneberg	2019-2021
Anders Karlsson	Bodafors	2020-2022
Abdi Fatax Aadam Ismail	Nässjö	2020-2022

Sävsjö

Peter Holmstedt	Stockaryd	2018-2020
Christer Strömblad	Sävsjö	2019-2021
Jan-Gunnar Andersson	Sävsjö	2020-2022

Tranås

Marita Rasmusson	Tranås	2019-2020
Anders Palmqvist	Tranås	2019-2021
Annika Bergman	Tranås	2020-2022
Jan-Olof Asp	Tranås	2020-2022

Vaggeryd

Ulf Abrahamsson	Vaggeryd	2018-2020
Kent Tjäderborn	Vaggeryd	2019-2021
Anders Friberg	Vaggeryd	2020-2022

Vetlanda

Per Henriksson	Vetlanda	2018-2020
Annika Aronsson	Vetlanda	2019-2021
Christer Hördegård	Korsberga	2019-2021
Gunilla Hjelm	Vetlanda	2019-2021
Christian Carlsson	Myresjö	2020-2022
Marina Nilsson	Vetlanda	2020-2022

Värnamo

Billy Paulsson	Värnamo	2018-2020
Åke Karlsson	Värnamo	2018-2020
Anders Hellberg	Horda	2019-2021
Anna Stavås	Bredaryd	2019-2021
Lars-Erik Josephson	Värnamo	2019-2021
Erik Andersson	Bredaryd	2020-2022
Kenneth Johansson	Rydaholm	2020-2022

Ordlista – termer inom skadeförsäkring

Allmänt

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är till skillnad från vid indirekt försäkring direkt ansvarigt gentemot försäkringstagarna.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring förstås återförsäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna – helt eller delvis – hos andra bolag. Man talar härvid om avgiven återförsäkring hos de förstnämnda och mottagen (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

Affär för egen räkning

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag självt står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

Termer i resultaträkningen och resultatanalysen

Premieinkomst

Motsvarar i princip under året influtna premiebelopp utan korrigering för in- och utgående premiereserver.

Premieintäkt

Avser den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Vid räkenskapsårets slut har bolaget således erhållit premier som till större eller mindre del avser närmast följande år. Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en skuldpost, som kallas premiereserv. Motsvarande skuldpost vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året.

Premieintäkten för året består av följande poster: premiereserv vid årets början plus premieinkomst under året, minus premiereserv vid årets slut.

Skadekostnadsprocent

Totala skadekostnaden utan justering för eventuell återförsäkring i förhållande till på året belöpande premie.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus ersättningsreserv vid årets slut minus ersättningsreserv vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat. I utbetalda försäkringsersättningar ingår kostnader för skadereglering.

Driftskostnader

Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnaderna för försäljning och administration. Kostnader för skadebehandling inkluderas i försäkringsersättningar.

Reservavveckling

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel i bokslutet, i ersättningsreserven. Att bedöma kommande utbetalningar kan av olika skäl vara svårt. Inflationstakten kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Vidare är det rent allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slutreglering kan ligga flera år framåt i tiden.

Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en avvecklingsvinst. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Den till skadeförsäkringsrörelsen överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten för egen räkning samt genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador. För affär med kort avvecklingstid används räntan på Stibor 90 dagar och för affär med lång avvecklingstid, räntan på tioårig svensk statsobligation.

Försäkringstekniska skulder

Sammanfattande benämning på premiereserv, ersättningsreserv och skadebehandlingsreserv.

Premiereserv

En skuldpost som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs sig till nästkommande år.

Avsättning för kvardröjande risker (en del av premiereserven). Om premiereserven bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, skall denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Ersättningsreserv

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinner av olika skäl (tidskrävande utredningar mm) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräkning av ännu inte utbetalda skadeersättningar. Det är denna skuldpost som kallas ersättningsreserv.

Skadebehandlingsreserv

De skador som ingår i ersättningsreserven kommer före slutregleringen att medföra vissa förvaltningskostnader. För dessa förväntade kostnader avsätts i bokslutet en skuldpost som kallas skadebehandlingsreserv.

Övriga termer

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver och övervärden i tillgångar, inkl. uppskjuten skatt.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent.

Justerad soliditet

Beskattat eget kapital plus obeskattade reserver och övervärden i tillgångar inkl. uppskjuten skatt i förhållande till balansomslutningen.

Övriga nyckeltal

Skadeprocent brutto

Försäkringsersättningar i förhållande till premieintäkt.

Totalkostnadsprocent brutto

Summan av skadeprocent brutto och driftkostnadsprocent brutto.

Direktavkastning

Driftsöverskott från byggnader och mark, erhållna utdelningar och räntor i procent av placeringstillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Total avkastning

Summa av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året sätts i relation till under året genomsnittligt verkligt värde på placeringstillgångarna.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser också räkna in förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långgivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare. Kapitalbasen ska täcka solvenskravet. Se solvenskrav.

Solvenskrav (solvensmarginal)

Det lägsta tillåtna kapital som krävs för verksamheten från ett myndighetsperspektiv.

